1844. **N. 6.**

ПРИБАВЛЕНІЯ
КЪ
ВИЛЕНСКОМУ ВѢСТНИКУ.

DODATEK
DO
KURYERA WILEŃSKIEGO.

Вильна. ***ВТОРНИКЪ*** *11-го Генваря.* | *Wilno.* ***WTOREK*** *11-go Stycznia*

		Бар. по раздѣ. Фран.	*Термом. Реомюра.*		*Вѣтръ.*		*Состояніе атмосферы.*	
10 дня.	Утро.	27 дюй. 0,4 лин.	+	5.3	3	Слабый.	Пасмурно.	
	По полудни.	27 — 0,5 —	+	4.8	—	—	—	—
	Вечеръ.	27 — 0.9 —	+	9.5	СЗ	—	Ясно	—

КАЗЕННЫЯ ОБЪЯВЛЕНІЯ.

2. Въ Виленскомъ Дворянскомъ Институтѣ бу-
дутъ производиться торги отъ 9 до 12 часовъ у-
тра 10 12, 14, 17 и 19 числъ сего Генваря, на у-
стройство квартиры для Директора въ верхнемъ
этажѣ главнаго корпуса Института, по утвержден-
ной Высшимъ Начальствомъ смѣтѣ, а также на го-
довую малярную, столярную и слесарную работы,
а на годовую же поставку пшеничной муки 1-го
сорта до 1000 пудовъ; — желающіе участвоватъ
въ сихъ торгахъ, благоволятъ явиться съ благона-
дежными залогами въ Канцелярію Института гдѣ
будутъ имъ объявлены кондиціи.

---

2. Отъ Виленской Палаты Государственныхъ
Имуществъ симъ объявляется, что по случаю встрѣ-
ченнаго ею затрудненія въ разсмотрѣніи описаній
Приходскихъ духовныхъ имѣній, поступившихъ
нынѣ въ казну, и затѣмъ въ надлежащемъ приго-
товленіи оныхъ къ торгамъ назначеннымъ 15 и 19
числъ Января мѣсяца; торги эти отсрочиваются на
3 и 8 числа Февраля мѣсяца.

Дѣлопроизводитель *А. Довгердъ*,
Столоначальникъ *Жонголловичъ*. (1)

---

2. Волынская Палата Государственныхъ Иму-
ществъ объявляетъ, что поступившій изъ Дворян-
скойОпеки на пополненіе капиталъ сслящійся на имѣ-
ніи села Замлецъ Князя Воронецкаго, въ количествѣ
восемдесяти семи рублей шестьдесяти одни копѣй-
ки серебромъ, отдается въ ссуду на 6 % процентъ;
желающіе взять таковый, благоволятъ обратиться
съ просьбою во Второй Департаментъ Государствен-
ныхъ Имуществъ съ представленіемъ благонадеж-
ныхъ залоговъ. (678)

---

2. Могилевскій Приказъ Общественнаго При-
зрѣнія, вызываетъ чрезъ сіе желающихъ на срокъ
17-го Апрѣля 1844 года, съ переторжкою чрезъ три
дня, къ покупкѣ недвижимаго имѣнія Помѣщиковъ
Александра, Авдотьи и Дарьи Курошевъ Мстислав-
скаго Уѣзда въ селѣ Печерскѣ заложенныхъ 60, а
на лицо состоящихъ 66 душъ мужескаго пола кресть-
янъ, со всѣми принадлежностями, означенными въ
описи и состоящими въ залогѣ; по свидѣтельству
Гражданской Палаты, имѣніе его оцѣнено въ 3,307
рублей 60 коп. серебромъ.

Непремѣнный Членъ *Хруцкій*.
Секретарь *Манцевичъ*.
Въ долж. Столоначальника *Стебеньковъ*. (1)

---

2. Могилевскій Приказъ Общественнаго При-
зрѣнія, вызываетъ чрезъ сіе желающихъ на срокъ
17-го Апрѣля 1844 года, съ переторжкою чрезъ
три дня, къ покупкѣ недвижимаго имѣнія Помѣ-
щика Константина Мацкѣвича, Мстиславскаго Уѣ-
зда въ деревнѣ Радьковкѣ заложенныхъ 28, а на
лицо состоящихъ 26 душъ мужеска пола кресть-
янъ, со всѣми принадлежностями, означенными въ
описи и состоящими въ залогѣ, по свидѣтельству
Гражданской Палаты; имѣніе это оцѣнено въ 955
рублей серебромъ.

Непремѣнный Членъ *Хруцкій*.
Секретарь *Манцевичъ*.
Въ долж. Столоначальника *Стебеньковъ*. (2)

---

2. Могилевскій Приказъ Общественнаго При-
зрѣнія, вызываетъ чрезъ сіе желающихъ на срокъ
17-го Апрѣля 1844 года, съ переторжкою чрезъ
три дня, къ покупкѣ недвижимаго имѣнія Помѣ-
щика Ивана Клещовскаго Чериковскаго Уѣзда въ
деревнѣ Бакуновичахъ, заложенныхъ 106, а на ли-
цо состоящихъ 120 душъ мужеска пола крестьянъ,
со всѣми принадлежностями, означенными въ опи-
си и состоящими въ залогѣ по свидѣтельству Граж-
данской Палаты; имѣніе это оцѣнено въ 6960 ру-
блей серебромъ.

Непремѣнный Членъ *Хруцкій*.
Секретарь *Манцевичъ*.
Въ долж. Столоначальника *Стебеньковъ*. (3)

---

2. Могилевскій Приказъ Общественнаго При-
зрѣнія, вызываетъ чрезъ сіе желающихъ на срокъ
17-го Апрѣля 1844 года, съ переторжкою чрезъ три

OGŁOSZENIA SKARBOWE.

2 W Wileńskim Dworzańskim Instytucie bę-
dą się odbywały targi od godziny 9-ej zrana do 12-éj,
w dniach 10, 12, 14, 17 i 19 terazniejszego Stycznia,
dla urządzenia kwatery dla Dyrektora na górnym pię-
trze gŀ wnego korpusu Instytutu, podług utwierdzo-
néj przez Wyższą Zwierzchność śmiety, oraz na wy-
konywanie przez cały rok malarskiéj, stolarskiéj i ślo-
sarskiéj roboty, i na roczne dostarczenie mąki pszen-
néj 1-go gatunku do 1000 pudów. Życzący uczestni-
czyć w targach, zechcą przybydź z dostatecznemi e-
wikcyami do Kancellaryi Instytutu, gdzie okazane bę-
dą warunki.

---

2. Wileńska Izba Dóbr Skarbowych ogłasza,
iż z powodu napotkanéj trudności w rozpatrzeniu in-
wentarzów Parafialnych duchownych majątków, we-
szłych teraz do zarządu Skarbu, a zatém i w należy-
tém przygotowaniu ich do targów uprzednio naznaczo-
nych w dniu 15 i 19 Stycznia, — targi takowe od-
kładają się na dzień 3-ci i 8-my Lutego ter. roku.

Sekretarz *A. Dowgierd*.
Naczelnik stołu *Żągołłowicz*. (9)

---

2. Wołyńska Izba Dóbr Skarbowych ogłasza,
że przysłany z Dworzańskiéj Opieki na dopełnienie ka-
pitału liczącego się na majątku Zamlec Xięcia Wo-
ronieckiego summa w ilości 87 rubli 61 kopiejek sré-
brem, oddaje się na pożyczkę za opłatą sześciu pro-
centów; życzący pożyczyć takową summę, zechcą się
udać w tym z prosbą do Drugiego Departamentu Dóbr
Skarbowych, z warunkiem złożenia dostateczneé ewik-
cyi. (678)

---

2. Mohilewski Urząd Powszechnego Opatrzenia,
wzywa niniejszém życzących na targ w dniu 17-m
Kwietnia 1844 roku odbyć się mający, z przetargiem
we trzy dni, dla kupienia nieruchomego majątku Oby-
wateli Alexandra, Awdocyi i Daryi Kuroszew, poło-
żonego w Mścisławskim Powiecie, zawierającego we
wsi Peczersku danych na ewikcyę 60, a obecnie znaj-
dujących się 66 dusz włościańskich płci męzkiéj, ze
wszystkiemi przynależytościami, wymienionemi w inwen-
tarzu, i danemi na ewikcyę, podług wydanego z Izby Cy-
wilnéj biletu; majątek ten oceniony na 3307 r. 60 k. sréb.

[Cią]gły Członek *Chrucki*.
Sekretarz *Mancewicz*.
W obow. Naczelnika stołu *Stebeńków*. (1)

---

2. Mohylewski Urząd Powszechnego Opatrze-
nia wzywa niniejszém życzących na targ w dniu 17-m
Kwietnia 1844 roku odbyć się mający, z przetargiem
we trzy dni, dla kupienia nieruchomego majątku Oby-
watela Konstantego Mackiewicza, położonego w Mści-
sławskim Powiecie, zawierającego we wsi Radkówce
danych na ewikcyą 28, a obecnych 26 dusz włościań-
skich płci męzkiéj, ze wszystkiemi przynależytościa-
mi, wymienionemi w inwentarzu i danemi na ewikcyą,
podług wydanego z Izby Cywilnéj biletu; majątek ten
oceniony na 955 rubli srebrem.

Ciągły Członek *Chrucki*.
Sekretarz *Mancewicz*.
W obow. Naczelnika stołu *Stebeńków*. (2)

---

2 Mohilewski Urząd Powszechnego Opatrzenia,
wzywa niniejszém życzących na targ w dniu 17-m Kwie-
tnia 1844 roku odbyć się mający, z przetargiem we trzy
dni, dla kupienia nieruchomego majątku Obywatela Jana
Kleszczowskiego, położonego w Powiecie Czerykowskim,
zawierającego we wsi Bakunowiczach danych na ewik-
cyę 106, a obecnych 120 dusz włościan płci męzkiéj,
ze wszystkiemi przynależytościami, wymienionemi w in-
wentarzu i danemi na ewikcyę, podług wydanego z Iz-
by Cywilnéj biletu; majątek ten, oceniony na 6,960
rubli srebrem.

Ciągły Członek *Chrucki*.
Sekretarz *Mancewicz*.
W obow. Naczelnika stołu *Stebeńków*. (3)

---

2. Mohylewski Urząd Powszechnego Opatrzenia
wzywa niniejszém życzących na targ w dniu 17-m
Kwietnia 1844 roku odbyć się mający, z przetargiem

дня, къ покупкѣ недвижимаго имѣнія Помѣщика Іосифа Толпыги, Мстиславскаго Уѣзда, въ деревнѣ Кондратовкѣ, заложенныхъ 10, а на лицо состоящихъ 11 душъ мужеска пола крестьянъ, со всѣми принадлежностями, означенными въ описи и состоящими въ залогѣ по свидѣтельству Гражданской Палаты; имѣніе это оцѣнено въ 624 рублей серебромъ.

Непремѣнный Членъ *Хруцкій*.
Секретарь *Манцевичъ*.
Въ долж. Столоначальника *Стебеньковъ*. (4)

---

2. Отъ Бессарабскаго Областнаго Правленія симъ объявляется, что въ Бессарабской Области взяты за неимѣніе письменныхъ видовъ бродяги, именно: Григорій Федоровъ, Иванъ Васильевъ Березюкъ, Дѣвка Ефросинья фамиліи непомнящая, Николъ Ивановъ (онъ же Соколовъ), женщина Марія Иванова Слюсарева, (она же Вишневская), Абакумъ Красильниковъ, Филатъ Ивановъ, Иванъ Шуменко, Петръ Афтельевъ, Непомнящій, Григорій Максимовъ, Игнатъ Кабановъ, (онъ же Валько Бѣлой) Ялій Ивановъ Забѣльскій, Федоръ Максимовъ Зайцовъ, Иванъ Петровъ, Василій Семенченко, Илія Карновъ, Юшевъ, Мартинъ (Марко), Кедесъ Логвинъ, Михайловъ Быковъ, Катерина Быкова и Францишко Вартломѣевъ Товбликъ. Означенные бродяги примѣтъ слѣдующихъ: 1-й Федоровъ, лѣтъ отъ роду 29, росту 2 ар. 7 вер, волосы и брови темнорусые, глаза Каріе, носъ широковатъ, лицемъ смуглъ и рябоватъ. 2-й Березюкъ, лѣтъ 19, росту 2 ар. 4 вер, волосы на головѣ русые, усахъ и бородѣ пробиваются, лицемъ чистъ, носъ и ротъ умѣренные. 3-й Евросинья непомнящая, лѣтъ 22, росту 2 ар., лицемъ немного смугловата, глаза сѣрые, носъ маленькій, волосы на головѣ темнорусые. 4-й Ивановъ, (онъ же Соколовъ), лѣтъ 43, росту 2 ар. 5 вер, волосы на головѣ темнорусые, бровяхъ и усахъ русые, глаза сѣрые, носъ и ротъ умѣренные, подбородокъ круглъ, лице круглое чистое. 5-й Слюсарева, (она же Вишневская), лѣтъ 20, росту 2 ар. 4 вер., волосы на головѣ и бровяхъ темнорусые, глаза голубые, носъ и ротъ умѣренные, лице кру-гло красное. 6-й Красильниковъ, лѣтъ 34, росту средняго, волосы на головѣ свѣтлорусые, глаза сѣрые, носъ продолговатъ и горбоватъ, лице красноватое угреватое съ вѣснушками, на рукахъ тоже вѣснушки. 7-й Филатъ Ивановъ, лѣтъ 38, росту средняго, волосы на головѣ и бровяхъ русые, усахъ и бородѣ темнорусые, глаза сѣрые, носъ продолговатъ, лице рябоватое, на лѣвой рукѣ выше ладони отъ поруба шрамъ. 8-й Шуменко, лѣтъ 40, росту 2 ар. 5 вершковъ, волосы на головѣ, бровяхъ и усахъ русые, лицѣ круглое чистое съ малымъ румянцемъ, носъ малый, умѣренный, глаза желтосѣрые, переднихъ верхнихъ челюстныхъ двухъ зубовъ нѣтъ. 9-й Петръ Афтельевъ непомнящій, лѣтъ 18, росту 2 ар. 5 вер., волосы на головѣ свѣтлорусые, лице чистое, глаза каріе, носъ ротъ умѣренные, борода, усы малопримѣтны. 10-й Максимовъ, лѣтъ 28, росту 2 ар. 6 вер., волосы на головѣ и усахъ темнорусые, глаза каріе, лице круглое, ротъ умѣренный носъ продолговатый. 11-й Кабановъ (онъ же Ванько Бѣлой), лѣтъ 22, росту 2 ар. 4 вер., волосы на головѣ русые, усахъ бѣловатые, глаза сѣрые, на правомъ глазѣ имѣетъ бѣльмо, лице чистое смугловатое. 12-й Забѣльскій лѣтъ 46, росту 2 ар. 5 3/4 вер.; волосы на головѣ темнорусые, усахъ и бородѣ свѣтлорусые, лицемъ рябоватъ, глаза свѣтлокаріе, носъ ротъ умѣренные. 13-й Зайцовъ, лѣтъ 17, росту 2 ар. 8 вер., лице круглое чистое, волосы на головѣ, бровяхъ черные, носъ коротокъ, зубы полные глаза бурые. 14-й Петровъ, лѣтъ 27, росту 2 ар. 7 вер., волосы на головѣ, бровяхъ, усахъ и бородѣ рыжеватые, глаза бурые, носъ и ротъ умѣренные, лице полное и продолговатое. 15-й Семенченко, лѣтъ 25, росту 2 ар. 6½ вер., волосы на головѣ, бровяхъ усахъ и бородѣ русые, носъ ротъ умѣренные, глаза сѣрые, лице чистое полное. 16 Юшевъ, лѣтъ 36, росту 2 ар. 4½ вер., волосы на головѣ, усахъ, бородѣ и бровяхъ русые, глаза сѣрые, носъ ротъ умѣренные, лицемъ чистъ 17-й Кедесъ. лѣтъ 38, росту 2 ар. 2½ вер., лицемъ рябоватъ, глаза сѣрые, носъ ротъ умѣренные. 18-й Логвинъ Быковъ, лѣтъ 15, росту 2 ар. 4 вер волосы на головѣ и бровяхъ темнорусые, усахъ и бородѣ пробиваются, лицемъ круглъ чистъ, глаза сѣрые, носъ малъ, ротъ и подбородокъ обыкновенные. 19-й Екатерина Быкова, лѣтъ 14, волосы на головѣ и бровяхъ русые, лицемъ немного осповата, глаза сѣрые носъ, ротъ, подбородокъ обыкновенные; и 20-й Товбличъ, лѣтъ 23, росту 2 ар. 6 вер., волосы на головѣ русые, бровяхъ темно русые, усы пробиваются, лице малосмуглое, глаза желтокаріе, носъ длинный. — Декабря 9-го дня 1843 года.

Экспедиторъ Ржепишевскій. (669)

we trzy dni, dla kupienia nieruchomego majątku obywatela Józefa Tołpyhi, położonego w Mścisławskim Powiecie, zawierającego we wsi Kondratowie 10, a obecnych 11 dusz włościańskich płci męzkiéj, ze wszystkiemi przynależytościami, wymienionemi w inwentarzu i danemi na ewikcyą, podług wydanego z Izby Cywilnéj biletu; majątek ten oceniony na 624 rubli srebrem.

Ciągły Członek *Chrucki*.
Sekretarz *Mancewicz*.
W obow. Naczelnika stołu *Stebeńków*. (4)

---

2. Od Bessarabskiego Obwodowego Rządu niniejszém ogłasza się, iż w Bessarabskim Obwodzie wzięci zostali za nieokazanie świadectw o swoim pochodzeniu włoczęgi, a mianowicie: Hryhoryi Fedorow, Iwan Wasiljew, Bieréziuk, Dziewka Eufrozyna niepamiętająca nazwiska, Mikoł Iwanów (inaczéj Sokołow) Kobieta Marya Slusarewa Iwanowa, (inaczéj Wiszniewska) Abakum Krasilników, Fiłat Iwanow, Iwan Szumenko, Piotr Afteljew niepamiętający nazwiska, Hryhoryj Maximow, Ihnat Kabanow (inaczéj Walko Bieloj) Jalii Iwanow Zabielski, Fiedor Maximow Zajcow, Iwan Pietrow, Wasilii Siemenczenko, Ilia Karnow Juszew, Marcin (Marko) Kedes Łohwin Michajłow Bykow, Katieryna Bykowa i Franciszko Bartłomiejew Towblik. Takowych włoczęgów przymioty są następujące: 1-szy Fiedorow, wieku lat 29, urody 2 ar. 7 cali, włosy i brwi ciemnoruse, oczy kare, nos okrągławy, twarz smagława i ospowata. 2-gi Biereziuk, lat 19, urody 2 ar. 4 cali, włosy na głowie ruse, wąsach i brodzie wysiadają, twarz czysta, nos i gęba umiarkowane. 3-ci Eufrozyna niepamiętająca nazwiska, lat 22, urody 2 ar. twarz nieco smagława, oczy szare, nos mały, włosy na głowie ciemnoruse. 4-ty Iwanow (inaczéj Sokołow), lat 43, urody 2 ar. 5 cali, włosy na głowie ciemnoruse, brwiach i wąsach ruse, oczy szare, nos i gęba umiarkowane, podbródek okrągły, twarz okrągła biała, 5-ty Slusarewa (inaczéj Wiszniewska), lat 20, ur. 2 ar. 4 cali, włosy na głowie i brwiach ciemnoruse, oczy błękitne, nos i gęba umiarkowane, twarz okrągła, rumiana. 6-ty Krasilników, lat 34, urody średniéj, włosy na głowie światłoruse, oczy szare, nos podługowaty i garbaty, twarz rumiana liszajowata z czerwonemi plamami, na rękach takież plamy. 7-my Fiłat Iwanow, lat 38, ur. średniéj, wł. na gł. i brwiach ruse, wąsach i brodzie ciemnoruse, oczy szare, nos podługowaty, twarz ospowata, na lewéj ręce wyżéj dłoni znak od skaleczenia. 8-my Szumenko, lat 40, urody 2 ar. 5 cali, włosy na głowie, brwiach i wąsach ruse, twarz okrągła, biała, z lekkim rumieńcem, nos mały, gęba umiarkowana, oczy żółtoszare, w górnéj szczęce przednich dwóch zębów nie ma. 9-ty Piotr Afteljew niepamiętający nazwiska, lat 18, urody 2 ar. 5 cali, włosy na głowie światłoruse, twarz biała, oczy kare, nos i gęba umiarkowane, i broda i wąsy tylko co wysiadają. 10-ty Maximow, lat 28, ur. 2 ar. 6 cali, włosy na głowie i wąsach ciemnoruse, oczy kare, twarz okrągła, gęba umiarkowana, nos podługowaty. 11-ty Kabanow (inaczéj Walko Bieloj), lat 22, ur. 2 ar. 4 cali, wł. na głowie ruse, wąsach białawe, oczy szare, na prawem oku ma kataraktę, twarz biała pociągła. 12-ty Zabielski, lat 46, ur. 2 ar. 5 3/4 cali, włosy na głowie ciemnoruse, wąsach i brodzie światłoruse, twarz ospowata, oczy światłokare, nos i gęba umiarkowane. 13-ty Zajcow, lat 8, urody 2 ar. 8 cali, twarz okrągła biała, włosy na gł. brwiach czarne, nos krótki, usta grube, oczy kare. 14-ty Pietrow, lat 28, ur. 2 ar. 8 cali, włosy na głowie, brwich wąsach i brodzie ryżowate, oczy bure, nos i gęba umiarkowane, twarz pełna i pociągła. 15-ty Siemenczenko, lat 25, urody 2 ar. 6½ cali, włosy na głowie brwiah wąsach i brodzie ruse, nos gęba umiarkowane, oczy szare, twarz biała, pełna. 16-ty Juszew, lat 36, urody 2 ar. 4½ cali, włosy na głowie wąsach, brodzie i brwiach ruse, oczy szare, nos i gęba umiarkowane twarz biała. 17-ty Kedes, lat 38, urody 2 ar. 2½ cali, twarz ospowata, oczy szare, nos i gęba umiarkowana 18-ty Łohwin, Bykow, lat 15 ur. 2 ar. 4 cali, włosy na głowie i brwiach ciemnoruse, wąsach i brodzie mszą się, twarz okrągła, biała, oczy szare, nos mały, gęba i podbródek zwyczajne, 19-ty Katarzyna Bykowa lat 14, włosy na głowie i brwiach ruse, twarz nieco ospowata, oczy szare, nos, gęba i podbródek zwyczajne, i 20 Towblin, lat 23, ur. 2 ar. 6 cali, włosy na gł. ruse, brwiach ciemnoruse, wąsach mszą się, twarz nieco ciemna, oczy żółtokare, nos długi. Grudnia 9 dnia 1843 roku.

Expedytor Rzepiszewski. (699)

ВИЛЬНА. Тип. Ѳ. Глюксберга. Печатать дозвол. 11-го Генваря 1844 г. — Испр. дол. Цен. и Кав. Мухи

1844.

Uwiadomienie.

Rok już upłynął, jak niżej podpisany przynosząc przed sąd światłych czytelników dzieła własnym nakładem wydane, odezwał się był z obawą· czy chęć upowszechnienia od razu tyłu znakomitych płodów nie uniosła go za granice przezorności? Miłośnicy literatury krajowej, odpowiadając na to w sposób godny siebie, oddając hołd zasłużony tylu wzniosłym, pięknym i pożytecznym utworom wielbionych przez siebie pisarzy, nabywając skwapliwie te świeże owoce, z taką troskliwością w krainie myśli i serca wychodowane; spółczuciem i szczodrobliwą zachętą, dzielnie przyczynili się do utrwalenia tego pośrednictwa, jakiém, między nimi a sobą, podobało się, niżej podpisanego zaszczycić Mężom, stojącym u nas, na czele umysłowego życia. Z wdzięcznością, lecz niemniej z rzetelném przekonaniem dopełnionego obowiązku, niżej podpisany składa nowy szereg dzieł całorocznego swojego przedsiębierstwa. Spodziewa się, że tak wyborem, jak rozmaitością przedmiotów, tak wewnętrznemi zaletami, jak powabem zewnętrznego wydania odpowiedział i ufności piszących i oczekiwaniom czytelników. Aby usprawiedliwić to mniemanie, aby ułatwić sąd samoistny powszechności, załącza przy niniéjszém **Przegląd** nowych dzieł nakładowych z tejże ręki, co i w roku przeszłym, otrzymany. Scisła bezstronność kierująca wyrzeczoném w ówczas zdaniem, znalazła potwierdzenie niemal we wszystkich pismach czasowych, a wzrastająca codziennie sława płodów sprawiedliwie ocenionych, jest rękojmią, że i obecnemu rozstrząśnieniu też same zasady sumiennie przewodniczyły.

Athenaeum. Pismo zbiorowe poświęcone Historji, Filozofji, Literaturze, Sztukom i t. d. Wydawca . *I. J. Kraszewski.* Oddział I. II. i III. każdy rok po . . . . rs. 8.
z pocztą . . . . rs. 9.

Athenaeum. Oddział IVty wydawca *J. I. Kraszewski*, prenumerata na 6 tomów in 8-vo na miejscu . . . . rs. 6.
z pocztą . rs. 7 (r. as. 25)

Szanowni czytelnicy którzy zaprenumerują na Oddział IV będą mieli prawo otrzymania i oddział I II i III po cenie prenumeracyjnéj to jest na miéjscu po rs. 6. a z pocztą po rs. 7 (r as. 25.)

I w tym roku Athenaeum jako pismo zbiorowe, utrzymując nabyte już imie, zupełnie odpowiedziało swojemu przeznaczeniu. Oddział III. składający się z sześciu tomów, obejmujących około półtora tysiąca stronnic, wydany w czasie zakreślonym, jest nowym dowodem najchwalebniejszej, prawie bezprzykładnej pracowitości redaktora i słowności wydawcy. O zmianach w układzie tego zbioru uwiadomieni zostali czytelnicy przez prospekt załączony do pierwszego tomu. Cztery główne działy *Filozofji, Historji, Sztuk* i *Literatury* przedstawiają wybor pism jakiego tylko po nauce, trafności i rozległych stosunkach z najpierwszymi pisarzami redaktora, oczekiwać należało. Najmniej wprawdzie miéjsca zajęła w tym roku Filozofja, bo ogranicza się tylko jednym listem X. Stanisława hrabiego *Chołoniewskiego*, ale tak pełnym wiadomości czerpanych z osobistych rozmów autora ze sławnymi ludźmi wieku, tak trafnym w zastosowaniu tych wspomnień do odmian jakim nasze narodowe obyczaje i literatura ulegały, tak praktycznie pożytecznym i prostującym zgubne zboczenia w wyobrażeniach, że życzyćby należało, aby to, czego spodziewać się sam napis: *list pierwszy*, dozwala, najprędzej ziszczone być mogło i następne zeszyty **Athenaeum** dalsze listy pomieściły. Załączone w dodatku dwa listy pisane do Jana *Potockiego* przez znakomitego Józefa de *Maistr'a*, poruszające najważniejsze zapytania filozofji i historji zasługują na szczególną uwagę, bo i dzisiaj nawet, po tylu latach, po obaleniu bałamutnych kosmogonji, po odkryciu umyślnych fałszów dziejopisów i filozofow XVIII wieku, zdania i dowody de *Maistr'a* nic na swojéj prawdzie i mocy nie straciły. Ale jeżeli pod godłem *Filozofji* **Athenaeum** tą jedną tylko, lubo wyborną pracą zalecić się czytelnikom może, dział *Historji* jest w tym roku nadzwyczaj bogaty. Sprawiedliwość nakazuje wymienić na pierwszém miejscu: Zdanie sprawy o badaniach D-ra *Hanusch'a* nad mythologią sławiańską i prusko-litewską przez *I. J. Kraszewskiego.* Głęboka i wielostronna znajomość przedmiotu, porządek i dziwna jasność wykładu referenta, dając nam zupełne pojęcie o téj ważnej pracy, może nawet niedostatek samego dzieła zastąpić. Ktokolwiek odczyta to *zdanie sprawy*, tęsknić będzie do poznania dalszego ciągu, przyrzeczonego na końcu tego artykułu. Z badaniami D-ra *Hanusch'a* łączy się: *Względ na zabytki pogaństwa w Polsce* W. Al. *Maciejowskiego.* Sława autora czyni zbytecznym obszerniéjszy rozbiór jego poszukiwań i to tém więcej: że niektórzy nawet blisko oswojeni z dziełami źrzódłowemi nie smieją oddawać się nadziei aby na tém polu kiedykolwiek trafili do wypadków mających przynajmniej historyczną pewność. Najbardziej ich zraża zgłębienie pod tym względem mythologii helleńskiej i italskiej, w której pomimo tak licznych pomników sztuki, mimo tylu sprzętów obrzędowych okrytych malowidłem i napisami, mimo theogonji sięgających kolebki społeczeństwa i późniéjszych rhapsodji, mimo prac mythografow podjętych pod wpływem istniejących jeszcze wierzeń pierwotnych, niepodobna było dotąd wywikłać z nich prawdziwej i ciągłéj osnowy historycznej. Cóżkolwiek bądź, gdy pomrokę okrywającą najdawniejsze dzieje jeżeli nie zupełnie rozproszyć, tedy przynajmniéj rozjaśnić należy, ważną jest ze wszech miar praca uczonego badacza, choćby dla wiadomości jak daleko na téj drodze postąpić wolno; do poznania późniejszych i pewnych już dziejów, posłuży drugi wyborny artykuł tegoż autora, mianowicie w tej części, w której mówi o źrzódłach przez bibliotekarza *Pertrz'a* ogłoszonych. Zawsze pożądanem jest dla czytelników a chlubném dla pisma, że mąż takiego w świecie uczonym głosu, obdarzył je swojém spółdziałaniem. Obchodzi też dawne dzieje krajowe rozbiór wydanego przez hr. Edw. *Raczyń-*

skiego kodexu Wielkiej - Polski. Po *Nakielskim* i *Dogielu* jest to najbogatszy skarbiec przywilejów dotąd drukiem ogłoszonych; nikt jeszcze dostatecznie nieocenił tej nowej a wielkiej przysług i dostojnego dobroczyńcy historycznej literatury; recenzent lubo z dziejami gruntownie obeznany, za lekko wziął się do tej pracy, nieporównał nawet ułożonego przez siebie katalogu urzędników z *Roepellowskiemi*, nie zwrócił uwagi na wypadki prosto historyczne o których w milczeniu kronikarzy, po raz piérwszy dowiadujemy się z przywilejów; niesłusznie poniżył zbiór *Dogiela*, przypisując wyższość poznańskiemu, a nie zdolał zawściągnąć pióra gdy szło o wykazanie usterków. Redaktor otrzymując ten artykuł z Poznania powinien mu był dać miejsce w swojém zbiorowém piśmie, bo zawiera wiele postrzeżeń trafnych i rzucających niemałe światło na śrzednie wieki Polski, ale autor zasmucił czytlników odzywając się w wyrazach lekceważenia i niewczesnej poufałości o mężu, któremu wdzięczność kraju w uszanowaniu powszechném tak wysokie miéjsce wskazała. Z wyże nieco wspomnianémi mythologicznemi badaniami łączą się: *Pamiątki Ukrainy* zebrane przez Erazma *Jzopolskiego*. Wydawca uwiadomił że są wyjątkiem z obszernego zbioru pieśni i skazek ukraińskich, powierzonego mu przez autora i któryby w całości ogłosić pragnął. Jeżeli całe dzieło ułożone jest równie starannie, jak ułamki wydane w **Athenaeum** autor może być pewnym dobrego przyjęcia swojéj pracy— Żywot Jana Kar. Dolskiego przez książęcia Janusza Wisznowieckiego, wydany piérwszy raz z rękopismu jest bardzo pięknym zabytkiem historycznym, a chociaż możnaby go policzyć do materiałów, których zbierania zrzekł się był wydawca, należy mu atoli zasługa że na ten raz odstąpił od swojego zamiaru, literatura bowiem nasza tak jest uboga w biografje, że pomnożenie szczupłych jéj zasobów zawsze i wszędzie jest na swojém miejscu. Praca znanego z pięknego talentu i zacnych dążeń pisarza Kazim. *Bujnickiego* o Joannie z Ark z tego mianowicie względu obudzi uwagę czytelników. że wkrótce wyjdzie na jaw prześliczny przekład dramatu Szillera *Dziewica Orleańska*, do którego tłumacz A. E. *Odyniec* dodał wiadomość o téj świętéj bohaterce. Porównanie dwoistego sposobu widzenia i wykładu zdarzeń historycznych może nastręczyć wiele uwag. W dziale historycznym *Krajoznawstwo*, znajdujemy jeszcze wyborną pracę o *Kmiotku polskim*. Redaktor sprawiedliwie uważa: „że pod względem obyczajowym, „literackim i politycznym nic nie zostawuje do „życzenia! wyjawiając myśli dla których współ„czucie znajduje się w sercu każdego oświeco„nego i poczciwie myślącego człowieka; „dodamy: że styl autora jest prosty, jasny i nadzwyczaj ponętny— Ciekawy i dobrze wytłumaczony ustęp z opowiadań *Marlińskiego* o Syberji, którym przysłużył się Athenaeum *D. Chodźko* zamyka ten bogaty poczet rospraw nad dziejami. za których dobor należy rzetelna wdzięczność autorom i Redaktorowi. *Uwagi nad podziałem i organizacją pracy*, jeszcze niedokończone zapowiadają dokładne zgłębienie tego pytania, od którego może bliska przyszłość zachodnich krajów Europy zawisła. Dzięki Opatrzności, nasza ziemia zdaje się być jeszcze na długo zasłonięta od klęsk grożących s téj strony, ale niemniéj powinniśmy poznać przedmiot tak płodny w wielkie i nieuchronne następstwa. *Rzut oka na gospodarstwo rolne na Podolu, Ukrainie i Wołyniu*, lubo nic tak dalece nowego nie zawiera, będzie jednak czytany s pożytkiem i przyjemnością, bo autor wyciągnął i oparł swoje postrzeżenia na doświadczeniu. Następuje oddział Literatury, który według obietnicy Redaktora miał zająć głównie jego uwagę. Szczęśliwy talent Pani Eleonory Sztyrmer dozwolił wydawcy, obdarzyć czytelników, dziełem które na zawsze pozostanie ozdobą naszego piśmiennictwa. To podziwienie, które jak hołd zasłużony autorce należy, jest szczére i bezwarunkowe. W ostatnich czasach niemałe ogłoszono powieści jaśniejących bądź zaletami wymysłu, bądź wdziękiem wysłowienia. Powszechność zna zapewne z niejednokrotnego odczytania piękną fantazją Frenofagiusz i Frenolesty, wszakże *Dusza w suchotach* jeszcze nierównie jest wyższą od tego utworu, który tyle okłaskow wywołał i imie autorki tak rozgłośném uczynił. Opowiedzieć treść téj powieści byłoby to niszczyć urok, jakiego czytelnicy doznają, dość na tém gdy się dowiedzą, że zgotowana dla nich roskosz wzniosła, czysta, że czekają ich na każdéj stronicy nowe piękności potężnéj myśli, wyrażone w sposób równie niespodziany jak nadobny. Cel téj pracy jest święty a wykonanie prawdziwie mistrzowskie. Wyjść z zadumienia niepodobna wspomniawszy, że niewiasta lubo wielostronnie ukształcona, zdołała przeniknąć tak daleko w niedostępne dla płci swojéj nauki fyzjologiczne i lekarskie, że styl swój, dowcipny, żartobliwy, podatny aż do miękkości, według woli przekształca w jędrny, poważny i wysoki; że to co przed chwilą zdawało się w jéj ręku być bawidłem, lub gałązką wróżki, w mgnieniu oka zamienia w piorny ziejące gromami! Innego rodzaju ale podobnież pełna wielkich piękności jest powieść historyczna Redaktora pod napisem *Bannita*. Nie można jeszcze o niéj wyrzec stanowczego zdania, bo Redaktor jako uprzejmy gospodarz, szanujący prawa gościnności, ustąpił miejsca w *Athenaeum* pismom obcym, które do tego zbioru zawitały. W roku bieżącym zapewne ją skończy, jeżeli niewyczerpana imaginacja autora i doskonała znajomość epoki którą tak wiernie maluje nie uniosą go za zwykłe granice powieści; w ręku tak umiejętnym, fraszka nawet wychodzi z rozmiarów, cóż dopiéro stać się może s przedmiotem tak bogatym pod względem wymyślenia, tak rozmaitym liczbą wprowadzonych osób i tak drażniącym ciekawość powikłaniem zdarzeń. Komedijka: *Panna Katarzyna w długach J. Korzeniowskiego* jest miła zabawka wprawnego pióra w rodzaju dramatycznym; wielka znajomość teatru, charaktery szczęśliwie skréślone, żywość i dowcip dialogu, lekkość powiewająca w całym tym obrazku zapewniają mu najlepsze powodzenie. *Bankructwo* powieść przez S. W. *Grozę* odznacza się łatwém i ujmującém opowiadaniem. Autor, osłonił przezroczną oponą zmyślenia wypadek prawdziwy, którego świadkowie jeszcze żyją i uczęstnicy cierpią; jestto dla piszącego droga nader, niebezpieczna, któréj unikać należy: bo równie, prowadzi do satyry jak do potwarzy, z resztą sprawiedliwość nakazuje wyznać, że powieść p. *Grozy* wolną jest od tego zarzutu. *Pamiętniki Tomasza Bolesty* przed sześcią laty pisane, należą do tego rodzaju apokryfów, które tylko nadzwyczajny talent ocalić od upadku może. Żywotnym ich warunkiem, jest wskrzeszenie wyobrażeń i języka obranego czasu; człowiek urodzony przed stu dwudziestu laty, ma całem niebem różne pojęcie o rzeczach, zupełnie oddzielny tok mowy, nie myśli, niedziała, nietłumaczy się jak spółczesni z nami ludzie. Skoro więc złudzenia sprawie nie można, skoro nie starczy na to zdolności aby wywołać z grobu przeszłość z jéj duchem i ciałem, lepiéj jest zgromadzone wspomnienia. w innéj formie czytelnikom przedstawić, zwłaszcza, że autor pamiętników Bolesty, posiada dość szczegółową znajomość historji, nie braknie mu ani naukowego wątku, ani zdolności wyrażania swoich myśli. Samo Athenaeum okazuje wzory jak upłynione wieki przedstawiać należy. W powieści Redaktora *Bannita* ta trudna sztuka posunięta do najwyższego stopnia, ale i w *Ułamku z Kroniki miasta Warszawy* przez K. Wł. *Wojcickiego*, czytelnik spostrzega się z zadziwieniem w śrzodku XVII wieku otoczonym postaciami, jakich w obecném towarzystwie nie widział, słyszy ich mowę kronikarskiego toku, zupełnie od dzisiejszéj różną, razem z nimi spodziewa się i trwoży, razem z nimi rozpływa z radości, że stolica kraju, siedlisko królow, serce ojczyzny wyzwolone nakoniec zostało z rąk wrogów. Są to rzewne i pełne prawdy obrazy, szczére echo prze-

szłości, które słusznie do ozdób Athenaeum policzone być powinny. Wyjątek z *Obrazów starożytnych: Klątwa* nie jest także bez zalet lubo niedorównywa ważności przedmiotu. Do tegoż rodzaju zamieścić można; *Trąby Niewiarkowa* Wojciecha *Potockiego;* szkoda tylko, że te półwiastkę Autor bez potrzeby nastrzępił łaciną, a w polszczyźnie nie użył archaizmów, które właśnie byłyby na miejscu — *Wyprawa Warneńska* przez Michała *Jezierskiego* jest pracą zdolną wielkiego rozwinienia. Przedstawianie dziejów w sposobie tak obecnym, jak gdyby się przed oczami czytelników odbywały, może mieć wielkie pożytki, zwłaszcza jeżeli to uskutecznionem będzie s takim talentem i zgłębieniem najwłaściwszych źródeł historycznych, jak to uczynionem zostało przez czcigodnego autora. — Czytelnicy z żalem zapewne spostrzegą, że czcigodny i wielki nasz pisarz Michał *Grabowski* jednym tylko artykułem: *Historyczny Obraz Literatury miasta Odessy* według *Skalkowskiego Athenaeum zaszczycił*. O nim można śmiało powiedzieć co niegdyś o jednym ze sławnych mężów wyrzeczono: *że milczenie jego jest klęską powszechną*. Ktokolwiek przypomni jak dobroczynny i potężny wpływ Michał *Grabowski* na piśmiennictwo spółczesne wywarł, jak ważnemi dziełami Literaturę obdarzył, jak rodzicielską prawie czułością trwożliwe talenta ośmielał, do pracy, do czytania, do szacunku rodzimych płodów zachęcał, na drogę wiary i cnót domowych, myśli piszących kierował, jak do wyższych nawet sfer społeczeństwa ich książki wprowadził, ten bez smutku pomyślić nie może, że płochością pokątnych sarkań zrażony, zaniedbuje zawód na którym s taką sławą i pożytkiem jaśniał! Oby Redaktor który na czele pierwszego tegorocznego tomu, wizerunek Michała *Grabowskiego* umieścił i skreślić wiadomość o jego życiu przyrzekł, mógł co najrychlej ujście się s tej obietnicy! Tak łatwo idące w niepamięć dobrodziejstwa, odżyłyby pod jego świetnem piórem i możeby skłoniły doświadczonego sternika, do ujęcia znowu wprawną ręką, naszej literackiej nawy! — Pozostaje jeszcze choć krótko wspomnieć o wybornych artykułach P. *Komornickiego* o dziejach malarstwa. Mało jest u nas osób poświęcających się wyłącznie téj gałęzi. Redaktor *Athenaeum* ledwo że niepierwszy ciągłem wołaniem zwrócił uwagę na sztuki piękne, i cieszyć go powinno że już ogląda przynajmniéj zawiązki rzuconego przez siebie ziarna. *Opisanie skarbów münichskich, z naocznego obejrzenio. Wiadomość o Ikonomachji i Krótki rys dziejów malarstwa* czytane będą z ciekawością, i pożytkiem. Styl autora jest czysty, pojętny i zupełnie do przedmiotu stosowny, przyrzeczony więc dalszy ciąg jego pracy z upragnieniem będzie oczekiwany. — Poezja znalazła dwóch tylko przedstawicieli w *Athenaeum*: Fr. *Kowalskiego* którego *Tymon*, nic niemający wspólnego z ateńskim cudakiem, ile godzi się sądzić z dwoch części już ogłoszonych, zapowiada poemat pełen życia i interessu. Poeta z miłością wywołał ze swojéj, duszy te drogie wspomnienia lat szkolnych te, marzenia dziecinne, te smutki co się tak nagle rodzą i umierają, te psaty tak niebezpieczne, a wywołał je w sposób tak obecny, że każdy mimowolnie cofnąć się musi pamięcią do tego błogiego *studenckiego* wieku. Opowiadanie płynie z łatwością i pośpiechem, jest proste wesołe wszakże to niewstrzymana poety, kiedy mu serce gwałtowniéj zabije, od uniesień prawdziwie pięknych, jakiem jest *np.* ustęp zaczynający się od wiersza: *Przyjaciele! wy znacie co to przyjaźń szkolna*. Drugim poetą *Athenaeum* jest wspomniany już Wojciech *Potocki*. Piękny wiersz *do grających* wart jest aby go cała młodzież nie tylko na pamięć umiała, lecz żeby go sobie głęboko w serce wraziła. *Plotki. Samotność, Obrona czułości poetów*, są fraszki dobrze pomyślane i zręcznie wyrażone. — Oddział rozmaitości zawiera rzeczy drobniejsze niemałéj jednak ceny — *Dwa manifesta* przez bezimiennego bardzo trafnie zostały użyte; jest do żądania aby z dawnych processowych papierów, wydobywano podobne wypadki malujące obyczaje wieku. Powyższy, może zaobszerny *przegląd* III. Oddziału *Athenaeum*, wyniknął głębokiego z przekonania o ważności tego zbiorowego pisma; istnienie jego więcéj niż każdego innego dzieła, zależy od zachęty i pomocy światłych czytelników. Redaktor wszystko z siebie uczynił co tylko od jego gorliwości zawisło, wydawca jest pełen najlepszych chęci i zapewne nieomieszka podnieść go jeszcze pod względem zewnętrznym, byleby tylko pomnożona przedpłata wynagrodziła nakład i podała mu ku temu środki.

Dzieła Kazimierza Brodzińskiego Wydanie zupełne i pomnożone pismami, dotąd drukiem nieogłoszonemi, Tom I—IX. z pren. na tom 10, ... rsr. 10.

Wydawca wywiązując się z obietnicy ogłoszenia w tym roku dzieł zupełnych tego znakomitego pisarza, składa sześć *Tomów*, które świéżo prassy jego opuściły. Jak wielką tém przysługę uczynił dla literatury, okaże samo przebieżenie treści każdego tomu pojedyńczo; bo sława *Brodzińskiego* aż nadto jest utrwalona, aby potrzeba zwracać uwagę na niepospolite zalety jego utworów — *Tom trzeci* obejmuje wybór pieśni: *serbskich, słowackich, litewskich, czeskich*, jednę *morawską, esitońską, ruską, małorossijską*, trzy *greckie*, pięć *nowogreckich*, po jednéj: *galicijskiéj, norwegskiéj, morlackiéj, sycylijskiéj* — jednę pieśń trubadura *Jordi* i jednę *Teobalda* króla Nawarry — czterdzieście śpiewków oryginalnych samego poety, piętnaście pieśni rolników, cztery przełożone z *Goethego*, jednę z *Herdera*; trzydzieści siedm myśli wschodnich, dwadzieścia ośm epigrammatów z anthologji greckiéj, trzydzieści siedm oryginalnych, jedynaście przetłumaczonych z dzieł łacińskich Jana *Kochanowskie*. go i siedmdziesiąt dziewięć zdań rozmaitych — Zbiór pieśni gminnych, których tło główne zajmują śpiewy pobratymczych Sławian poprzedził tłumacz obszernym listem do redaktora *Pamiętnika Warszawskiego*, gdzie je pierwszy raz ogłosił; tam wyraził dostatecznie i sąd swój o rodziméj poezji ludu i rozwinął piękne myśli jak z niéj korzystać, dla nadania odrębnego narodowego ducha płodom poetów spółczesnych. Byłoby zbytecznem dodawać, że talent Brodzińskiego dziwnie przypadał do tego rodzaju pracy. — Tłumaczenie jest tak swobodne, płynie z taką łatwością, że gdyby czytelnik nie był ostrzeżonym, wziąłby je za własne pieśni poety; toż samo da się powiedzieć i o przekładach z greckiego. Ale mimo całą wartość poezji gminnéj sławiańskiéj, mimo wdzięk tych nadobnych fraszek, które z powodzi wieków wypłynęły i na nowo w Anthologji greckiéj zakwitły, najwięcéj przemawiają do duszy: *Zdania rozmaite* samego *Brodzińskiego*. Są to rzeczy tak śliczne, wysłowione w sposób tak szczery i serdeczny, a jednak tak w myśli obfity, że wszystkie niemal mogłyby służyć jak godła w rozmaitych kolejach życia. Największa liczba tych prawdziwych klejnotów po raz pierwszy wychodzi teraz z druku; jesteśmy pewni, że czytelnicy dosyć nacieszyć się niemi niezdołają — *Tom czwarty* obejmuje dwie tragedje z Francuzkiego *Templarjusza Raynouard'a* (Franc Just. Mar.) i *Abufar Ducis'a* (Jana Franc.). Musiał *Brodziński* zająć się tą pracą w początkach swojego zawodu, bo procz młodości nic nieusprawiedliwia tego wyboru. *Templaryusze* pierwszy raz w r. 1805. przedstawieni, niemogli utrzymać się długo na scenie, i mimo znacznych poprawek w r. 1819 tylko spór chwilowy o niewinność zako-

nu zwrócił uwagę na dramat *Raynouard'a*, któremu uczona przedmowa wsparta nieznanemi dotąd dokumentami nadała pewną wartość historyczną. Imie *Ducis'a* jest pod klątwą wszystkich wielbicielow *Shakspaer'a* i w istocie niepodobna wystawić sobie większego wandalizmu, nad zuchwalstwo kaleczenia takich arcydzieł jak *Hamlet*, *Othello*, *Król Lear* i t. p. W kilku dramatach oryginalnych, odznaczył się *Ducis* wierszowaniem szlachetném i pojęciem tragicznéj godności; *Abufar* uchodzi za najlepsze jego dzieło. Może rzadka zacność i wielkomyślność tego poety zniewalając serce Brodzińskiego uczyniła go mniéj bacznym na nieudolność utworu! *Tom szósty* składa się z siedmiu wiadomości biograficznych o znakomitych rodakach, z trzynastu a sławnych cudzoziemcach, z tłumaczenia ułamku z dzieł *Ancillona* i listu do młodego poety z *Wieland'a*. Chociaż już tyle o Koperniku, Birkowskim, Krasickim, i Karpińskim, mówiono, warto jest jednak wysłuchać zdania takiego znawcy i mistrza w nauce, jakim był *Brodziński*. Wspomnienia o *Reklewskim* Józefie *Lipińskim* a mianowicie o *Woroniczu* zasługują na szczególną uwagę. Dalsze artykuły tego tomu zdają się być dorywczymi wypisami z dzieł obcych, które może posługiwały do lekcji publicznych literatury, dawanych przez Brodzińskiego w uniwersytecie, warszawskim. W *Tomie siódmym* wydawca umieścił: powieści, parabole i rozmaite badania filozoficzno—krytyczne. W znacznéj liczbie fragmentow niedokończonych, lub mających posłu iwać do późniejszych dzieł autora, znajdują się pisma wysokiéj ceny tak pod względem myśli, jak wysłowienia. Czytelnicy szczególnie upodobają rosprawę *Piękność i wzniosłość*, *Uwagi nad książkami do nauki płci żeńskiéj*, tudzież *Pytanie*; *na czém narodowość zależy?* i t. d. *Tom ósmy* składa się z nauczycielskich prac autora, które późniéj w innym kształcie zaczął był ogłaszać dla upowszechnienia i za obrębem uniwersytetu właściwych o sztuce wyobrażeń. Uwagi Brodzińskiego o stylu i pisowni, o dążeniu polskiéj literatury, nawet o tańcach narodowych, są pełne spostrzeżeń nowych, trafnych i nadzwyczaj zajmujących; okazuje się z nich jak troskliwie pracował nad językiem, jak starał się dokładnie wyuczyć składu tego narzędzia którym późniéj tak dzielnie w obojéj mowie władał. W *Tomie dziewiątym* złożył Brodziński skarb długich i pracowitych badań nad *Synonimiją* języka polskiego. Dzieło to wykończone które sam autor, tak skromny w zdaniu o swoich płodech, wysoko cenił, powinno znajdować się w ręku wszystkich chcących zgłębić tajemnice bogactwa mowy ojczystéj. Łatwo pojąć że bez uprzednich przygotowań ta praca siłami jednego człowieka dźwigniona być niemogła; lecz *Brodziński* utorował już najtrudniejszą część drogi, wskazał sposoby postąpienia daléj a pod względem wykonania, zostawił wzór, który mając ciągle przed oczami można uzupełnić te najważniejszą po źrzódłosłowie gałąz narodowéj lexykografji. Otóż w krótkości wszystko, co *sześć tomów* w tym roku ogłoszonych zawierają; *tom dziesiąty* niezwłocznie wyjdzie z pod prassy i i między innémi umieści biografją *Brodzińskiego*, z któréj czytelnicy dowiedzą się o szczegółach życia tak zamożnego w cnotę, zdolności, naukę i miłość poczciwéj pracy.

Teka Rozmaitości, *Wydał X. Hołowiński*, in 8vo 1844. . . . . . , . . rub. sr. 2.

Po zdaniu czytelnikom sprawy z tego co w *Athenaeum* i dziełach zupełnych *Brodzińskiego* znajdą, przystępujemy do uwiadomienia ich z wyjścia na jaw trzech książek, które wszędzie byłyby przyjęte z najżywszémi oklaskami, a które na naszym, szczupłym jeszcze, widnokręgu literackim, zajaśnieć mają, jak trzy gwiazdy piérwszéj wielkości. Zwracamy naprzód ich uwagę na nową pracę Ks. *Hołowińskiego* dod powyższym skromnym napisem na świat puszczoną. Przebieżmy treść zawartych w téj *Tece* przedmiotów, wskażmy choć pokrótce wysoką ich wartość, abyśmy usprawiedliwili to uwielbienie, jakie spodziéwamy się, że cała czytająca powszechność z nami podzieli. Na czele książki umieścił Autor: *Życie swojéj Matki*. Nie nie powiemy o stylu jakim te przedziwne karty są pisane, bo już dawno jasność, szlachetna prostota i słodycz mowy, zalecają dzieła Ks *Hołowińskiego*, lecz zastanówmy się nad duchem, który natchnął ten hołd dziecinnéj pobożności. Autor zajmuje dzisiaj znakomite miejsce w społeczeństwie, dostąpił go przez zacność życia, szczęśliwe zdolności, rozległą naukę i wzorową pracowitość; ta ziemia na któréj się urodził, liczy go za jednego z najgodniejszych synów; szczegóły więc które podał o swoich rodzicach, o latach niemowlęcych, o piérwszych promykach błyskającego świata, na każdém miejscu miałyby wiele ponęty, ale Autor pewno nigdyby ich światu nieudzielił, gdyby w sobie nie zamykały zbawiennych i pocieszających przestróg. Odnosząc wdzięczném i pokorném sercem wszystkie wypadki życia do czuwającéj nad sobą Opatrzności, chciał okazać domowym przykładem jak cudownie zwykła tych piastować, którzy w niéj położyli nie zachwianą ufność. W tym celu odmalował całą okropność, sieroctwa, upokorzeń i nędzy, które matkę jego z ośmiorgiem dzieci nie zawodnieby zgniękały, gdyby wiara w Boską Opatrzność, tak głęboko nie tkwiła w jéj duszy. Tą tarczą uzbrojona przyjęła walkę z niepokonanemi na pozór trudnościami, z któréj z jakimże wyszła tryumfem! Pochodząc ze starożytnego szlacheckiego gniazda, żywiąc w sercu niewinną dumę z mlekiem wyssaną, postanowiła w nadzieję Boskiéj pomocy dać synom swoim takie naukowe wychowanie, któreby ich mogło przywrócić na stopnie niegdyś przez ich przodków zajmowane, ale straszliwe ubóstwo nawet marzyć o tém nie dozwalało. Jakiemi drogami Opatrzność spełniła jéj macierzyńskie modlitwy, jaką dała jéj pomocnicę, w osobie świątobliwéj córki, jakiémi pod koniec życia nawiedzała ją jeszcze smutkami, to należy czytać i odczytywać w saméj książce Księdza *Hołowińskiego*. Z dziecinną czułością bolejąc nad cierpieniem drogiéj matki zapomniał o tych niewymownych pociechach, jakich jéj serce doznawać musiało, patrząc na takiego jak *on* syna— O! nie jedna z matek opływających we wszystkie dary losu, w zaszczyty, władzę i dostatki, zamieniłaby z nim chętnie swoje bogactwo na jéj nędzę za tę nieocenioną pewność, jaka Dominikę *Hołowińską* w godzinę śmierci uszczęśliwiała: że dzieciom swoim dała prawdziwe chrześcijańskie wychowanie, i że Bóg jéj pobożnym staraniom pobłogosławił! — *Powieść, opuszczony Klasztor i Xiądz Kapucyn*, zwłaszcza w piérwszéj części, jest dziełem prawdziwego natchnienia. Uważne odczytanie tego pisma zdolne jest obalić, nawet w umysłach ludzi pobożnych, i z kąd inąd światłych, wkorzenione przesądy przeciwko klasztorom i zakonnikom. Autor wolał napisać o tym ważnym przedmiocie dostępną powieść dla wszystkich, niż uczoną rozprawę dla niewielu, w czém też począł sobie nader trafnie i rozsądnie. Sama nawet wybrana forma *rozmowy* posłużyła mu do kolejnego zniszczenia zarzutów, na pozór niezbitych między innemi, *np.* przeciwko dobrowolnym pokutom i umartwieniom ciała. Czytelnicy z największą roskoszą i pożytkiem odczytają część piérwszą téj powieści, w któréj oprócz ścisłego i zwycięzkiego rozumowania znajdą jeszcze zachwycający wdzięk wysłowienia— Część druga, która z małémi odmianami mogłaby nawet składać odrębną całość, jest podobnież dziełem wysokiego talentu, lubo niedorównywa wzniosłym pięknościom piérwszéj, może też i dla tego, że ze spokojnych i Boskiéj tylko chwale poświęconych schronień klasztornych, czytelnik widzi się nagle przeniesionym w odmęt zgiełku i zepsucia światowego. — Następuje pod napisem *Wieczor na wsi*, rozmowa między dwoma przyjaciółmi o przedmiocie najważniejszym, jaki tylko umysł człowieka zająć może: o nie odbitéj potrzebie wiary. — Jesteśmy pewni, że ta rozmowa bardzo często będzie odczytywana, i że

zbawienne wyda owoce. Wnet po niéj umieścił Autor treść dzeła: *Joachima Ventura o metodzie filozofji*; wyborny ten wyciąg znajomy już z Tygodnika Peterzburskiego zasługiwał na to, aby go przenieść do dzieła w którym łatwiéj może być znalezionym. Zamykają ten zbiór żywoty śś. *Porpetui i Felicyty*, oraz *Wiadomość o św. Teressie i jéj pismach*. Prócz zbudowania pobożnego, ważne jest opisanie męczeństwa tych dwóch świętych niewiast, jako jeden z najdawniejszych historycznych zabytków pierwiastkowego Kościoła. Autor podaje o nim dostateczną wiadomość, a w tłumaczeniu pojedyńczych wyjątków, zachował całą starożytną prostotą *świętych aktów*, przed szesnastu wiekami spisanych Wiadomość o życiu i pismach św. Teressy jest płodem serca zapalonego ogniem żywéj pobożności. Zdaje się, że ta miłość niebieska którą tchną nieśmiertelne dzieła świętéj Hiszpanki, przeniknęła w ich rospamiętywaniu piszącego. Mamy właśnie pod ręką *biografją powszechną* w któréj znajduje się dokładnie wypracowany jéj żywot, radzibyśmy aby czytelnicy nasi porównali go z pracą ks. *Hołowińskiego*, wtenczasby dopiero ujrzeli całą różnicę talentu opartego na nauce ziemskiéj, a talentu ożywionego uczuciem prawdziwéj Wiary!

Śmierć i odrodzenie opowiadanie psychologiczne z dołączeniem Pamiętników rozumowanych, wydał Józef Przecławski. in 8vo 1844 rs. 1 k. 65.

Kiedy nam przychodzi wyrzec zdanie o tym utworze, doświadczamy nieokreślonéj trwogi, jaka zwykle człowieka ogarnia na widok uderzający ogromem lub nadzwyczajną pięknością; bo, zaiste lękamy się, czy pióro nasze podoła skréślić choć daleki cień tych doskonałości, jakie nas w nim zdumiewają. Treść jego z pozoru jest tak prosta, wykonanie tak łatwe, że wyjść z zadziwienia nie podobna, jak potrafił autor, wynaleść tyle stron przedmiotu dotąd nie widzialnych, i rozjaśnić tyle tajemnic prawie nie dościgłych. W tém dziele, o którém mówimy, udzielił autor epizod psychologiczny z auto-biografii czysto-umysłowéj, znajomego sobie młodzieńca, który z bezbożności przeszedł do żywéj wiary; ale przeszedł drogą cierniową najpracowitszego rozumowania, i po stoczeniu walk krwawych z olbrzymiemi przeszkodami, nakoniec stanąwszy u celu: opowiedział te boje, te niebezpieczeństwa, te męczarnie i ten tryumf, jakich dusza jego kolejno doznawała. Po wstępie zawierającym wspaniałą i jedynie prawdziwą teorją warunków życia ludzkiego na tym świecie, następuje obraz stanu, w jakim znajdował się wówczas umysł, dusza i serce naszego młodzieńca. Niepodobna wystawić rzetelniej niedołężności człowieka, wspartego całą potęgą gienjuszu i nauki, okropniejszéj jego nędzy wpośród wszystkich zasobów ziemskich, skoro zamknąwszy przed prawdą oczy, zbłąka się z jedynéj odwiecznie wskazanéj dla siebie ścieżki. To właśnie zboczenie zmusiło go do wymarzenia religijnéj teorji, która jest miazgą wszystkich poszukiwań pseudo-filozoficznych, ale to dało mu także możność poznania tych prawd nieśmiertelnych, które autor tak prześlicznie wyłożył w V. i następnych rozdziałach. Porwani przewagą rozumowania, któréj nic oprzeć się nie zdoła, uniesieni potokiem wymowy, jakiéj jeszcze ucho polskie nie słyszało, wstępujemy z autorem w krainę mystyczną i przeglądamy oczami zmysłowemi te tajemnice obcego nam dotąd państwa które poznać koniecznie należy, bo w niém spoczywa piérwszy początek i ostatnia sprężyna złego. Nie jeden z czytelników zapewne nie wszystko pojmie co autor przed nim chciał od słonić, bo też i sam nie wszystko powiedział co z téj okropnéj podróży przyniosł; nie jeden razony opisem nauki w którą się z Izmaelem zaprzągł, a więcéj jeszcze długą i uporczywą walką z szatanem, nieuwierzy w rzetelność autora, że istotnie znajdował się w tym duchownym świecie, bo wzrok nasz ciągle przykuty do ziemi, nałóg oblekania wszystkiego formami powszedniemi, zastałe nakoniec w umysłach męty filozofji materjalnéj, nie pozwalają duchowi naszemu rozwinąć skrzydeł i przenieść się za widzialne granice zmysłowego świata. Gdyby atoli, choć na chwilę chcieli się zastanowić: że we wszystkich wiekach i narodach znajdowali się ludzie nadzwyczajne, którym ten świat był dostępny, że *Pythagoras*, *Sokrates*, *Plato* i w. i. według najprawdziwszych świadectw byli dobrze znanymi w nim obywatelami, że co większa, dzieje tylu świętych oparte na najsurowszych badaniach, stwierdzone przysięgą najenotliwszych i najpobożniéjszych ludzi pełne są przykładów tego związku ziemskiego z krainą ducha; gdyby z drugiéj strony wspomnieli, (czego i sami doznać mogli,) na te przelotne chwile nadzwyczajnego podniesienia duszy, lub poetycznego wzruszenia, gdyby im kazano najściśléj opowiedzieć każdą myśl, każde uczucie, każde uderzenie serca, czyżby nie wyznali że cielesnym językiem powtórzyć tego niepodobna. Owóż i autor lubo tak potężnie włada wszystkiemi skarbami mowy, zamilkł gdy mu przyszło odsłonić ostatnie tajniki, których niepoświęcone oko oglądać niepowinno — Ale jeżeli w tym względzie niezaspokoił, może mniéj słusznych wymagań; jakiemiż pięknościami nie okupił tego niedostatku, jeśli to jeszcze niedostatkiem zwać się godzi. Jaka znajomość świata i ludzi, ileż głębokich spostrzeżeń, jak sprawiedliwy sąd o wszystkiém, jaka szczérość wyznań a szczególnie jaka urocza piękność języka! Zdaje się, że od Ceramiku, powiewa do nas słodki szmer rozmów *Platona*, i zaprawdę! kto czytał w piérwotnéj mowie te nieśmiertelne pomniki, ten przyzna że obecne dzieło najbliższe ma z niemi pokrewieństwo. Sama nawet niższość języka niestanowi istotnéj różnicy, bo ile mu zbywa na harmonji, na łatwości składania wyrazów, na tych cząsteczkach mowy co jak nić złota wiążą i równoważą członki okresów, tyle autor umiał mu nadać blasku rozsypaniem obrazów i porównań co jak kwiaty zebrane z ogrodu wiadomości boskich, do którego wstęp Platonowi był jeszcze wzbroniony, rozlewają rzeźwiącą wonność i nęcą oko cudowną świeżością i barwą!

Innego rodzaju, a jednak wysokiéj wartości, jest dołączone dzieło téjże ręki *Pamiętniki rozumowane*. Czytelnicy znają już ten dodatek do *wielkiéj Flory niematerjalnego świata* (jak go prześlicznie sam autor nazywa), z cząstkowych ogłoszeń w *Tygodniku Petersburskim*, ale nie znają wszystkiego, bo znaczna liczba rozdziałów przerobiona, wykreślona lub zastąpiona innemi. W wybornéj przedmowie wytłumaczył się autor jak dzieło swoje pojmuje i pocieszył czytelników radosną nadzieją, że za tym *piérwszym Zbiorkiem* i dalsze nastąpią. Od wyjścia na jaw, niesłusznie zapomnianych, *Przestróg rządowych i obyczajowych* Andrz. Maxym. *Fredra* nieznajdujemy w literaturze naszéj równego skarbu postrzeżeń i rozumowań. Zachodzi między témi dwóma dziełami wielkie powinowactwo, bo obadwaj pisarze *postępowali z zupełną dobrą wiarą i nic nie napisali takiego w coby najmocniéj nie wierzyli, czegoby na własne wewnętrzne oczy nie widzieli* tylko, że staropolski senator silny doświadczeniem w obozie, w radzie i na dworach nabytém bliżéj rozstrząsa zjawienia publicznego życia i zawsze zostawuje miłe wrażenie zachęcające do wykonania swych przestróg, przeciwnie spółczesny nasz filozof uzbrojony pochodnią umiejętności kontemplacyjnych i przyrodzonych, wdziéra się do ostatnich zakątków myśli i serca i rozjaśniając te ciemności często zmusza czytelnika do zgodzenia się z nim na ciężko zasmucające prawdy. Cokolwiek jednak bądź aforyzmata jego, są jak iskry elektryczne budzące rozum z odrętwienia; żaden czytelnik z rąk ich nie wypuści, nie nasprzeczawszy się do upadłego w myśli z autorem; a styl jaki ścisły, dokładny przezroczysty; to jest prawdziwą cechą umiejętności pisania, że ten sam, który przed chwilą przemawiał językiem najpiękniejszéj poezji i Platona prześcigał, zmieniwszy przedmiot przyswaja sobie prostotę, attycką elegancją i trzeźwość mowy nieśmiertelnego w aforyzmatach wzoru Hippokratesa.

Pamiątki Starego Szlachcica Litewskiego I Tom in 8vo. 1844 z pren. na 2gi . . rs. 4.

To jest właśnie trzecie dzieło, które dopóty trwać będzie, dopóki ludzie po polsku czytać zechcą. Nim jeszcze przyszło na myśl autorowi ogłosić je drukiem, już szczęśliwi, zbli-

żeni do jego osoby, słysząc odczytywane pojedyńcze pamiątki, potrafili niewinną, nawet chwalebną zdradą, dostać ich odpisów. Przed dziesięcią laty, oglądający niezrównane skarby archiwum Radziwiłłowskiego, widzieli w niém między domowemi klejnotami, chowaną z głębokiem uszanowaniem cząstkę rękopismu *Pamiątek*; płód pióra dostojnego pisarza, co zaszczyty dwóch najsławniejszych rodzin Korony i Litwy w swojéj osobie jednocząc, użył rzadkich zdolności, jakiemi Opatrzność upodobane tylko sobie istoty obdarza, na wskrzeszenie w pamięci ludzkiéj wieku, w którym pradziad jego Wacław *Rzewuski* i rodzony wuj ojca, Karol *Radziwiłł* żyli i cierpieli. Że *Pamiątki* noszą na sobie znamie takiéj prawdy, że w nich odzywa się tak silnie głos przeszłości, dziwić się nie będziem, skoro przypomnimy, że piérwsze wrażenia, które autor w dzieciństwie otrzymał, piérwsza powieść, którą był do snu wkołysany, miały za przedmiot dzieła przodków i chwałę pobożności, męztwa, poczciwości i wszelkich zacnych uczuć, które tę ziemię zdobiły. Nie wiadomo jaką koleją rękopism przedarł się w dalekie strony, może i uległ jakim zmianom tamującym mu powrót w te okolice, na których się zrodził i tak wspaniałe wybujał; podwójna więc należy wdzięczność autorowi, i za nigdy dosyć nie uwielbiony pomysł dzieła, i że ulegając ponawianym prośbom nakładzcy, zezwolił na wydanie tych *Pamiątek* w takim kształcie, w jakim z pamięci jego na papier spłynęły. Jako wstęp do téj czarownéj galerji służą wyborne nad nią uwagi bezimiennego znawcy; odczytać je koniecznie potrzeba, aby wiedzieć, z jak wysokiego stanowiska oglądać, rozpamiętywać i pieścić się témi arcy-dziełami należy. Trzynaście *Pamiątek* obejmuje tom teraz wydany, a każda z nich jest utworem tak ciekawym, tak wykończonym, tak doskonałym, i tak wyłącznie zajmującym, że po skończeniu téj książki, czytelnik sprawiedliwiéj od *Dinarzady* mógłby błagać o dalszy ciąg powieści. Myliłby się, ktoby rozumiał, że autorowi chodziło o rzeczywistość zdarzeń historycznych, o troskliwe postrzeganie chronologicznéj ścisłości o to, żeby nigdy nie zmieszał nazwisk, żeby objawione pochwały lub nagany osób wynikły z jego przekonania, żeby potępienie, albo hołd dla jakiego stronnictwa wypływały z odrazy, lub spółczucia —bynajmniéj, to wszystko jest tylko wypadkiem mistrzowstwa posuniętego do ostatnich granic sztuki; żaden najdoskonalszy dramaturg nie pomknął złudzenia do tego stopnia. Autor wyrzekł się swojéj indiwidualności, zapomniał o wieku w którym żyje, o tém wszystkiém, co kiedykolwiek myślał, co czytał, o wyobrażeniach społecznych, o wymaganiach czasu, oddał się tylko całą duszą wspomnieniom dzieciństwa, przywołał te błogie chwile, w których zebrani u gościnnego stołu, w ojczystym zamku przyjaciele, sąsiedzi, krewni i starsi słudzy domu, opowiadali świéższe lub dawniéjsze zdarzenia tak, jak je każdy pojmował, jak mu je więcéj lub mniéj wierna pamięć malowała, ale bez najmniejszego zamiaru skażenia prawdy. Przy téj niesłychanéj zdolności pisania, przy tém czystém i bogatém zdroju wysokich myśli, zacnych uczuć, czarownego języka, zdroju biorącym początek w oświeconém i prawém sercu autora, nie łatwiéjszego jak pomnożyć ten szereg *Pamiątek*, które rozleglej upowszechnione stałyby się najdroższą po nim puścizną potomności. Bo czyby zażądał wystawić nam rzymskie, miałem raczéj mówić chrześcijańskie cnoty Wacława *Rzewuskiego*, co wśród najzawziętszéj politycznéj nienawiści dziecię, swojego wroga, a tém dzieciętem był późniéj *Stanisław August*, od nieuchronnéj śmierci ocala; czy chciałby opowiedzić nieznane jeszcze wyskoki Karola *Radziwiłła* którego Litwa wskrzeszonego cudownym piórem popółwiecznym grobowym spoczynku na nowo powitała, znalazłby dosyć w domowych wspomnieniach wątku osnowy do téj tak pożądanéj pracy. Jesteśmy pewni że wdzięczne przyjęcie wydanych teraz *Pamiątek*, skłoni dostojnego autora do obdarzenia dalszym ich ciągiem, jest to dług którego sprawiedliwie czytająca powszechność dopominać się u niego ma prawo, bo nie innym celem, tylko dla nauki i pociechy współczesnych, tylko dla uwielbienia potomnych i własnéj wiecznotrwałéj sławy, wziął tę głęboką naukę te wzniosłe, myśli, te cnotliwe uczucia i to złote pióro które mu nadaje pierwszeńswo między wszystkimi pisarzami téj ziemi.

Rozmyślania Ewangelji rozdzielone na wszystkie dni roku, idące za zgodnością czterech Ewangelistów; wraz z wiadomością o życiu ks. Diukena. Przełożone na język polski przez F. S. 1844 Tom, 1. 2gi z przedpłatą na 3 do . . rs. 8.

Wyborne tłumaczenie zaajomego dzieła, które przed 70cią laty wydane pracą i staraniem Doktora Teologji *Duquesne*, obejmując nie tylko ciąg dziejów nowego zakonu, konkordancją cztérech Ewangelistów, ale dostateczne objaśnienie textu, wykład znaczenia dosłownego i duchownego, przechowało zasady szczeréj katolickiéj nauki w tysiącznych rodzinach we Francji wówczas, kiedy kościoły zamknięto, i głosy kapłanów zamilkły. Tłumacz który użył wiejskich wczasów na tę pracę, zasłużył na rzetelną wdzięczność, gdyż z upowszechniania tego dzieła oczekiwać należy zbawiennych pożytków.

Słowa nieprzyjaciół Chrystusa przez X. Em. Veit. kaznodziejg Katedralnego Kościoła S.Szczepana w Wiedniu. Tłumaczył z niemieckiego X. Chołoniewski. na pap. wel. z ryciną 8vo 1844 usr. 2. Na pap. zwyczajnym bez ryc. rsr. 1. k. 55.

Hrabia Stanisław *Chołoniewski* znajomy czytelnikom z pism własnych niepospolitéj wartości i jak tłumacz pięknego dzieła ks. *Veith: Narzędzie męki Chrystusowéj*, wydał świéżo przekład innéj pracy tegoż autora. Sprawiedliwie nabyta sława ks. Chołoniewskiego jest rękojmią dobroci wyboru dzieła wziętego do tłumaczenia. W polskim przekładzie ta książka nabrała pozoru, jakby od razu w tym języku była pisana. Nie tylko sama czystość mowy i tok szczeropolski czytelnika łudzą, ale także dodane na końcu każdego roździału wiersze z dzieł Grochowskiego, Kochanowskiego i Miaskowskiego wyjęte, tudzież bezimienne lub oznaczone głoskami A. M. a dziwnie z głównym przedmiotem zgodne. Ta nowa praca ks. *Chołoniewskiego* w każdym domu katolickim będzie miłym upominkiem.

Oblubienica Messeńska Trajedya liryczna z chorami. Przekład z Szyllera B. F. Trentowskiego. 1844 . . . . k. 75.

Tłumaczenie dzieł *Szyllera* jest tym pożądańsze im rozleglejszy był wpływ tego poety na nowszą naszą literaturę. W obecném wydaniu *Oblubienicy Messińskiéj* wiele okoliczności zbiegło się razem aby je zalecić uwadze czytelników. Autor w téj tragedji doświadczał azali niepotrafi wprowadzić na wzór starożytnych choru, mogącego nadać wyższy polot liryczny mdlejącemu niekiedy działaniu, tłumacz którego imie tak stało się głośném na polu Filozofji, przed 14. laty w kwiecie młodości wziął się do przekładu téj sztuki i w przedmowie pełnéj myśli i czucia wynurzył się, że swoim sposobem pojmowania poezji. Miłośnicy dzieł Bronisława Trętowskiego z ciekawością odczytają jego ówczesne zdania wszakże i ci ktorzy się z nim w mniemaniach filozoficznych różnią, ktory jego sposobowi pisania przyganiają, nie odmówią mu téj przynajmniéj sprawiedliwości, że jeżeli teraz pisze tak odrębnie, to wcale nie dla tego, aby zwyczaj nie, a nawet pięknie pisać nieumiał. Tłumaczenie powyższy trajedji w ogólności dobre w niektórych miejscach szczęśliwe, dostatecznie o tém przekona. Zdaje się, że ponęta znakomitego utworu i ciekawość, jak pisał wierszem i prozą *Trętowski* nim sobie nowy język wymyślił, skłoni wielu do poznania téj jego pierwiastkowéj pracy.

Pan Dezydery powieść przez Konstantego Podwysockiego. 1 Tom in 12. 1844 . . rsr. 1.

Skromna tu powiastka zaleca się tkliwością wynalezienia zręczną osnową treści, żywością rozmowy, niekiedy prawdziwym dowcipem i czystością języka. Sądzimy, że przyjemnie czytaną być może. W takim oddaleniu od obranego przez autora miejsca działania, niewiemy czy niedało początku téj powieści zdarzenie prawdziwe, czy osoby wymienione odgadnąćby się niedały; lecz spodziewamy się, że to jest tylko domysł obudzony prawdziwością obrazów któreśmy w Panu Dezyderym znaleźli.

Najnówsze publikacye celniejszych współczesnych pisarzy.

Athenaeum Od. I. Pismo zbiorowe poświęcone Historyi, Filozofii, Literaturze, Sztukom i t. d. Wydawca J. I. Kraszewski. 6 Tomów 1841. rs. 8.
Oddział IIgi 6 tomów 1842 . . . . . rs. 8.

Athenaeum Oddział III-ci 6. Tomów. 1843 in 8vo . . . . rsr. 8.

Athenaeum i t. d. Oddział IV. 1844. Wydawca J. I. Kraszewski Prenumerata na 6 Tomów in 8vo na pap. wel. . . . . . rsr. 6.
— — — z pocztą rsr. 7.

Arytmetyka rozumowano-przykładowa. Część 1. Dział I. Cztery początkowe działania arytmetyczne przez A K. K. Jurowianina. 1 T. in. 12. . . . . k. 75.

Bigos Hultajski Szkice obyczajowe przez Izasława Blepońskiego I. Tom in 8vo. rsr. 1 k. 35

Chwila opowiadanie Johna of Dycalp. in 12 1842. . . . . k. 60.

Dzieła Williama Shakspeare (Szekspir) przekład z Angielskiego przez Jg. Kefalinskiego. Tom I. zawiera: Hamlet, Romeo i Julia, Sen w Wigilią Sgo Jana. Tom 2gi Król Lear, Burza. Wydanie świetne. 2 Tomy rsr. 4. 50. (Tom 3ci wkrótce postąpi do druku.)

Dzieła Kazimierza Brodzińskiego Wydanie zupełne i pomnożone pismami, dotąd drukiem nieogłoszonemi, Tom I — IX. Tom 1. 2. 3 zawierają Poezje oryginalne i naśladowane. Tom 4ty Templariusze trajedja; Abufar trajedya;— Tom Vty o Klassyczności i Romantyczności, tudzież o duchu Poezji polskiéj, o Krytyce, o Satyrze, o Elegii, o Exaltacyi i Entuzyazmie. Tom VI. O życiu i pismach sławnych ludzi. Tom VII. Powieści, Parabole i rozmaite badania filozoficzno-krytyczne. Tom VIII. Listy o polskiéj Literaturze i t. d. Tom IX. Synonimy polskie. 9 Tomów z pren. na 10 . rsr. 10.

Historya Napoleona, z wykwintnością drukowana, na najpiękniejszym welinowym papiérze, składać się będzie z dwunastu poszytów format in 8vo wielki. Dzieło to ozdobi dwieście przeszło rycin, wyobrażających sceny najciekawsze z życia tak publicznego jako i prywatnego Cesarza Napoleona podług Horaza Vernet. Z 1 do 5go już wyszły (u A. E. Glücksberga w Warszawie) z pren na 6—12 . . . . rsr. 6 k. 60.

Korrespondencja Literacka Michała Grabowskiego in 12. na pap. wel. 1842 1843. 2. Tomy . . . . rsr. 3.

Legendy zebrał X. J. Hołowiński in 8vo 1843 rsr. 1. k. 20.

Literatura i Krytyka pisma Michała Grabowskiego. rok 1837. Tom 1. . . . . rsr. 2.

Literatura i Krytyka rok 1838. Tom 2gi r. 2 k. 25.

Literatura i Krytyka rok 1840 2 Tomy. r. 2 k. 25.

Mieszaniny obyczajowe Jarosza Bejły. Tom 1. in 8vo 1841. . . . . . rsr. 2.

Mieszaniny obyczajowe Jarosza Bejły Tom. 2gi in 8vo 1843. . . . . . rsr. 2.

Narzędzia męki Chrystusowéj p. X. Em. Veit. tłum. z niem. X. St. Chołoniewski, z ryciną na stali 1842. . . . . . rsr 2.

Nowa kucharka oszczędna i Kuchnia zdrowia przez Jankowskiego 2 Tomy. 1838 rs. 1 k. 20

Oblubienica Messeńska Trajedya liryczna z chorami. Przekład z Szyllera B. F. Trentowskiego. 1844 . . . . . k. 75.

Obraz myśli mojéj o celach istnienia człowieka, przez Florjana Bochwica, 1841 z portretem Autora. . . . rsr. 1. k. 35.

Ołtarzyk nowy czyli zbiór Nabożeństwa Katolickiego mieszczący w sobie: nabożeństwo poranne, mszalne nieszporne i wieczorne i t. d. i t. d. 1843. wydanie ozdobne liczące z górą 700 stronic z ryciną w oprawie aksamitnéj, złotobrzeżnéj z kosztowną klamerką . . . rs. 9.
Toż samo w oprawie w morę kolorową rsr. 4.
— — — Safianowej rsr. 3.
— w pap. safianowy rsr. 2 k. 25

O Poznawaniu i leczeniu chorób zwierząt domowych, przez A. J. Adamowicza Część 1. o chorobach koni, in 8vo 1838. . . rsr. 1.

Ornitologia powszechna, czyli opisanie ptaków wszystkich części świata, przez Hr. Konstantego Tyzenhausa. Tom. I z pren. na 2gi rs. 4.

Pamiątki starego szlachcica Litewskiego 1 Tom in 8vo. 1844 z pren. na 2gi rs. 4

Pan Dezydery Powieść przez Konstantego Podwysockiego. 1 Tom in 12. 1844 . rsr. 1.

Pielgrzymka do ziemi świętéj odprawiona przez X. J. Hołowińskiego. Tom 1. 2. 3 z prenumeratą na Tom ostatni, na pap. wel. ze sztychami Szkoły Düsseldorfskiej 8vo 1842. 1843. . . . . rsr. 8.

Pamiętniki do dziejów Polski. Listy oryginalne Zygmunta Augusta do Mikołaja Radziwiłła Czarnego Wojewody Wileńskiego i t. d. z autentyków spisał i wydał St. Aug. Lachowicz. in 8vo 1842 . . . . rsr 2.

Pomysły do Filozofii dziejów rodzaju ludzkiego przez Herdera, Tłumaczenie Józefa Bychowca. 3 Tomy. . . . . 1840 rsr. 6.

Podole Wołyń, Ukraina Obrazy miejsc i czasów przez A. Przezdzieckiego. 2 Tomy 1842 z litograf. dokumentami i facsimiliami sławnych ludzi . . . . rs. 3.

Poezje Szymona Konopackiego, 1841 . k. 50.

Pomieszanie Jarosza Bejły, objawione przez A. Filipowicza. in 8vo. 1842 . . . k. 50.

Powiastki i Obrazki historyczne przez I. J. Kraszewskiego. in 8vo 1843 . r. 1. k. 20.

Próby Dramatyczne Alexandra Przezdzieckiego, zawierają: Halszkę z Ostroga dram. hist. w 5 aktach i Kapitalik kom. we 2 aktach. in 8. 1841 . . . . rsr. 1.

Proces Cywilny Guberni i Prowincji Państwa Rossyjskiego, zostających pod ogólnémi prawami Przekład z dzieła ross. Pawła Degaja, wydanie 2. 1842. . . . . rsr. 1 k. 80.

Przygotowania do nauki dziejów powszechnych i historji rozwinięcia się umysłu i ducha ludzkiego przez T. Szczeniowskiego. 12. 1842. k. 75.

Przeczucie Komedijka we 3 aktach Johna of. Dycalp. 12. 1842 . . . . k. 45.

Rozmyślania Ewangelii rozdzielone na wszystkie dni roku, idące za zgodnością czterech Ewangelistów, wraz z wiadomością o życiu ks. Diukena. Przełożone na język polski przez F. S. 1844 Tom 1. i 2gi z przedpłatą na 3 do 8. rs. 8.

Reszty rękopismu Jana Chryzostoma na Gosławicach Paska, Deputata z powiatu Lelowskiego na koło rycerskie za króla Michała Korybuta (1656 1688) Z exemplarza w Cesar. Publicz. bibliot. w Petersburgu znajdującego się, wydał St. Aug. Lachowicz. in 8vo 1843. rs. 2 k. 50

Sen w Podhorcach napisał X. Stanisław Chołoniewski. in 8vo 1842. . . . . rsr. 1.

Słowa nieprzyjaciół Chrystusa przez X. Em. Veit, kaznodzieję Katedralnego Kościoła S. Szczepana w Wiedniu. Tłumaczył z niemieckiego X. Chołoniewski. na pap. wel. z ryciną 8vo 1844 . . . . . rs. 2.
Na pap. zwyczajnym bez ryc. . . rsr. 1. k. 50

Śmierć i Odrodzenie opowiadanie psychologiczne z dołączeniem Pamiętników rozumowanych, wydał Józef Przecławski in 8vo 1844 rsr. 1 k. 65.

Słownik Polsko - Rossyjsko - Francuzki na wzór Słownika Lindego, Słowników Akademji rossyjskiéj i francuzkiéj, podług najpóźniejszych wydań, pomnożony wyrazami różnych gałęzi nauk i kunsztów przez Towarzystwo kilku uczonych. 3 tomy in 8vo 1841 . . . . rsr. 4.
— — — w oprawie rsr. 4, k. 50.

Stannica Hulajpolska powieść narodowa przez autora Koliszczyzny i stepów. 5 tomów 1841 rsr. 4

Święty Stanisław powieść poetyczna in 8vo 1843 . . . . . k. 30.

Szatan i kobieta Fantazja dramatyczna w XI nocach przez J. I. Kraszewskiego. 1841. rs. 1 k. 50

Teka rozmaitości wydał X. Hołowiński in 8vo 1844 z ryciną rsr. 2.

Tomasza a Kempis o naśladowaniu Chrystusa, tłumaczenie Matusewicza wydanie ozdobne

na pap. wel. z ryciną w oprawie safianowéj, złotobrzeżnéj 1841 . . . . rs. 2.
— — w oprawie w pap. safian. rs. 1.

Ulana powieść poleska przez J. I. Kraszewskiego. na pap. wel. 1843. . . . rsr. 1 k. 20.

Wiązanie Helenki książeczka dla małych dzieci uczących się czytać, przez Autorkę Pamiątki po dobréj matce, wydanie czwarte, z 4 rycinami, po polsku i po francuzku. . rsr. 1.

Wspomnienia Żmudzi przez X. Ludwika Jucewicza, in 8vo 1842. . . . rs. 1. k. 50.

Zasady myśli i uczuć moich przez Florjana Bochwica, in 8vo 1842 . rsr. 1. k. 20.

Zaścianek, niedawna kronika spisana przez Johna of Dycalp. 1842 . . . . . rsr. 1

(Osoby które zażądają z dzieł wyżéj wymienionych, drukowanych na pap. welin. w wydaniach ozdobnych na summę rubli sr. 20 lub więcéj, koszta za przesłanie pocztą ponosić nie będą.)

Nadto, prócz wielu innych nabyć można w téjże Księgarni następujące najnowsze dzieła:

Abécédaire français d'après une nouvelle méthode par *J. M. Elkan.* Varsovie 1844. k. 15.

Biblioteka starożytna pisarzy Polskich, wydał *K. Wł. Wojcicki.* 8.— Warszawa 1843 tom 1. 2. 3. 4. z prenumeratą na 2gi do 6go.

Biblioteka Warszawska, Pismo poświęcone Naukom, Sztukom i przemysłowi na rok 1844. 12 tomów . . . . rs. 12.

Biblioteka zagraniczna. Pismo tomami wychodzące, poświęcone przekładom wyborowych dzieł z Historji, Filozofij, Ekonomii politycznéj i t. d. Oddział I. tom 1. 2. 3. 4. 5. z prenumeratą na 6 do 12. 8. Warszawa 1842 1843 rs. 9.

Biblioteczka nowa, poświęcona dzieciom i młodym Panienkom, przez Autorkę *Pamiątki po dobréj matce,* wydanie drugie, 5. tomów, Wrocław, 1842 . . . . rs. 3.

Botaniki ogólnéj roślin jawno-płciowych p. *R. Czerwiakowskiego,* 2 tomy, z Atlasem. Krakow . . . . rs. 6.

Bohater naszych czasów M. Lermontowa, przełożył z ross. T. Koen. 2 tomy. Warszawa 1844 . . . . rs. 1 k. 20.

Bunt hajdamaków na Ukrainie w r. 1768. Opisany przez *Lippomana* i dwóch bezimiennych wydany z rękopismu przez *Edwarda Raczyńskiego. Poznań* 1842. . . k. 75.

Chrystus w obliczu wieku, czyli nowe świadectwa nauk na obronę Chrystyanizmu przez *Roselly de Lorgues,* z fran. tłumaczył *J. B. Dziekoński.* 8. Warszawa 1842 rs. 1.

Cudowne nawrócenie Izraelity Alfonsa Ratisbonne rodem z Strasburga w Rzymie na dniu 20tym Stycznia 1842 r. zaszłe. Leszno 1842 k. 20.

Cztéry Powieści Henryka Zschocke przełożone z niem. Warszawa 1844 . . . . k. 75.

Deutsche Fibel nach einer neuen Methode bearbeitet von *J. M. Elkan.* Warschau 1844 k. 15.

Dniestrzanka. Zbiór artykułów wierszem i prozą ku zabawie i nauce. Wydał *St. Jaszowski.* 8 Lwów. 1841 . . . . . . rs. 2.

Duch hydropatyi, czyli wykład sposobu jakim leczy wodą zimną Pryśnic w Greffenbergu. Po myślach J. H. Rausego skreślił H. S. z port. Pryśnica Krakow 1840. . . k. 55.

Dwór wiejski. Dzieło poświęcone Gospodyniom Polskim, przydatne i osobom w mieście mieszkającym. Przerobione z francuzkiego Pani *Aglaë Adanson,* z wielu dodatkami i zupełném zastosowaniem do naszych obyczajów i potrzeb, przez Panią z *P. K. N.* 8vo Poznań. 1843. tom 1. z pr. na 2. 3. rsr. 4 k. 50.

Dykcjonarz Biograficzno-historyczny czyli krótkie wspomnienia żywotów ludzi wsławionych cnotą, mądrością, przemysłem, męstwem, wynalazkami, błędami. Od początku Swiata do najnowszych czasów. 8-vo Warszawa 1843. 1844 pren. na 12 Zeszytów . . . rs. 8.

Dziecię w stanie zdrowym i chorobliwym, dla użytku rodziców i wszystkich, którzy się wychowaniem dzieci zajmują, opisał *J. A. Seeman.* 8vo Warszawa 1843. . . . k. 75.

Dzieje Rzeczypospolitéj Polskiéj do piętnastego wieku, przez *Jędrzeja Moraczewskiego.* Poznań 1843. . . . . . . rs. 1 k. 80.

Dzieje Polski, które stryj synowcom swoim opowiedział. wydanie czwarte. 8vo Wrocław. 1843. . . . . rs. 1 k. 20.

Dziennik Konfederacyi Tarnogrodzkiéj przeciw wojskom Saskim zawiązany w Polsce (1715—1717 r.) wydany przez *E. Raczyńskiego.* Poznań 1841 . . . . k. 75.

900 najlepszych środków domowych przeciw rozlicznym chorobom i cierpieniom człowieka z przyłączeniem niektórych ważniejszych przepisów lekarskich doświadczonych od kaszlu, kataru i t. d. podług Hufelanda zebrane i ułożone przez dwóch praktykujących lekarzy. 8vo Warshawa 1843. . . . rs. 1 k. 20.

Elementarz nowy Polsko-francuzko-niemiecki podający najłatwiejszy sposób nauczenia się w krótkim czasie poprawnie czytać, przez autora Nowéj Metody, Warszawa 1843. k. 40,

Elementarz dla dzieci Polskich. 8vo Berlin. 1842 . . . . rs. 1 k. 50.

Fizyka *Józefa Żochowskiego.* 2. tomy 8. Warszawa 1841 . . . . rs. 5.

Gra namiętności, dramat w trzech porach i pięciu aktach z prologiem, Oryginalnie napisany przez *Kajetana Niepowie.* 8. Warszawa 1843. . . . . rs. 1 k. 20.

Grammatyka francuzka praktyczna, czyli dokładna nauka języka francuzkiego, przez *Kaspra Hircla.* Lwów 1840 . . . . rs. 1 k. 20.

Gramatyka niemiecka dla Polaków, wypracowana przez dwóch Nauczycieli Gimnazium Leszczyńskiego. Wydanie drugie. Leszno i Gniezno. 1843. . . . . k. 40.

Geografia dla użytku szkół podług 13go wydania Geografii Seltena ułożona. 8. Poznań 1843. k. 75.

Historja podróży i odkryć dokonanych na morzu i lądzie od początku XV. wieku aż do dni naszych. Przełożona z francuzkiego przez *W. Szymanowskiego.* 8. zeszytów. 8. Warszawa 1842 . . . . rs. 4.
Ditto z ryc. kol. . . . . . . rs. 4. k. 50.

Historja naturalna rodu ludzkiego, dzieło J. J. Vireja, z francuzkiego na język polski przełożona, z 10 tabl. rycin. Warszawa 1842 4. tomy . . . . rs. 7. k. 50.

Historja reformy Protestanskiéj wprowadzo-

néj do Anglii i Irlandii, w kształcie listów pisanych do narodu angielskiego, ułożona przez Wiliama Cobetta, przełożona na język polski przez K. S. D. 2 tomy 8. Wilno 1843 . . . . rs. 1 k. 50.
Hiszpanka w Polsce, czyli tydzień z czasów Zygmunta III. powieść historyczna, napisał *Roman Korab Laskowski*, 2 tomy. Warszawa 1843 . . . . . . rs. 1. k. 65.
Historja obyczajów i zmyślności zwierząt, z podziałami metodycznemi i naturalnemi wszystkich ich gromad, przez J. J. Virey. Przekład Antoniego Wagi. 8. Warszawa 1843. Zeszt. 1. 2. 3 z pren. na 4. do 10. . . . rs. 4.
Historja Napoleona przez *Emila Marco de Saint Hilaire*. Dzieło ozdobione przeszło 200 rycinami, wyobrażającemi najciekawsze sceny z życia tak publicznego jako i prywatnego tego sławnego męża. Zeszyt 1. 5. z pren. na —12. 8. Warszawa. 1843. . rs. 6 k. 60.
istorja mężów, z francuzkiego Pawła de Kock przez X. X. na polskie przełożona. Kraków. 1843. . . . . k. 90.
Historja żon z najpewniéjszych kronik wiernie zebrał X X. 2 tomy. Kraków 1843. r. 1 k. 50.
Jan Pieniążek, powieść krajowa z podania historycznego XV. wieku, napisał *S A. Miniszewski*, 3 tomy. Warszawa 1843 rs. 2. k. 25.
Jan Kochanowski w Czarnolesie. Obrazy z końca XVIgo wieku przez Autorkę *Karoliny* i *Krystyny*. 2 tomy z ryciną. Lipsk 1842 rs. 3 k. 30.
Jaskułka, pamiętnik ułożony przez *R. Zamorskiego J. Dziekońskiego*. 8 Warszawa 1843. k. 75.
Jutrzenka, pismo literackie poświęcone przedmiotom słowiańskim, wydawane przez *Piotra Dubrowskiego*, rok 1. Warszawa 1842 rs. 5.
Kazania Passyonalne, to jest o męce i śmierci Jezusa Chrystusa podczas wielkiego postu miane. Warszawa. 1843. . . . rs. 1.
Kazania z najlepszych autorów francuzkich, włoskich, niemieckich i angielskich. Wybrane i spolszczone przez *X. A. J. Kalasantego Szeleskiego*, in 12. Warszawa 1840. rs. 1 k. 20.
Kapitan Paweł Aleksander *Dumas*, tłumaczył z francuzkiego *A. P.* 2 tomy. Warsz. 1842 rs. 1.
Kabalistyka, czyli odkryta tajemnica wróżenia Ludów starożytnych, z tradycyi chaldejskiéj z rękopismów Hebrajskich ułożona. Warszawa 1841 . . . . k. 40
Kazania na Niedziele i święta całego roku W Ks. Piotra Skargi S. J. Nowe wydanie J. N Bobrowicza. Z port. autora 8. Lipsk. 1843 tom 1. 2. z pren. na 3. do 6. . . rs. 5.
Kazania na niedziele i święta całego roku do potrzeby i ducha czasu zastosowane przez Ks. A. Szeleskiego tom 1 z pren. na 4 tomy 8-vo Warszawa 1844 . . . . . rs. 4.
Kmiotek, Pismo czasowe do czytania dla wiejskiego i miejskiego ludu przeznaczone p. *Leśniewskiego*. rok. 1szy. 2gi Warszawa 1842. 1843. . . . . po rs. 1. k. 35.
Kobieta w stanie dojrzałości jaką jest i jaką być powinna. przez *Jul. Weinberg*. 2 tomy. Warszawa 1842 . . . . . . rs. 1. k. 50.
Kobieta pod względem fizjologicznym, moralnym i literackim przez J. J. Vireja. 8. Warszawa 1843. . . . . . . rs. 1. k 50.
Korona męki Pańskiéj z rękopismu Króla Leszczyńskiego i z ksiąg S. Alfonsa Ligorego ozdobiona 4 rycin. 1843. opr. w safian. rs. 2k. 25
Kobieta, miłość i małżeństwo pod względem moralnym, fizycznym i dyetetyczno-lekarskim ułożył B. Rosenblum. Warszawa 1844 rs. 1.
Komedje Alex. Hr. Fredra 5 tomów. Lwów rs. 10 k. 80.
Kompas Polski, czyli narzędzie służące za Kompas powszechny, gnomonograf, obserwatoryum przenośne i t. d. wynalezione i opisane przez W. Jastrzębowskiego z 2 tabl. Warszawa 1843 rs. 1 k. 20.
Król Zameczyska, powieść Seweryna Goszczyńskiego Poznań. 1882 . . . . rs. 1 k. 10.
Krystyna, powieść przez *Autorkę Karoliny*. 2 tomy 12. Lipsk 1841 . . rs. 2. k. 25.
Kurs Historji powszechnéj potocznym sposobem opowiadanéj z francuz. *Lamé Fleury* przełożony. Tom 1-szy Historja święta, tom 2-gi: Historja starożytna, tom 3-ci: Historja grecka, tom 4-ty i 5-ty: Historja rzymska, tom 6-ty i 7-my: Historja wieków średnich, tom 8-my i 9-ty: Historja nowożytna, 9 tomów in 12mo. Warszawa 1842. . . rs. 5. k. 40.
Kwiaty wschodnie, zbiór zasad moralnych, teologicznych. wyjętych z Talmudu i pism ówczesnych. Ułożył *A. Buchner*. Warszawa. 1842. . . . . k. 75.
Latarnia Czarnoxięska obrazy naszych czasów przez J. I. Kraszewskiego. 4 tomy. 8. Warszawa 1843.
Legnicha B. Prawo pospolite Królestwa Polskiego, wydanie nowe w poprawném tłumaczeniu obadwa łacińskie połączające, 8. Kraków 1836 . . . . rs. 3. k. 30.
Łęczycki, albo najście Szwedów na Polskę, powieść historyczna z początku XVIII wieku przez A. J. Jurkowskiego. Wilno 1843. k. 75.
Listy z zagranicy przez Stefana W. wydanie J. N. Bobrowicza, Lipsk. 1842. . . . rs. 1.
Listy Galicyjskie czyli rozbiór krytyczny ustawy zaprowadzającej w Galicy wschodniej Galicyjski stanowy Instytut kredytowy. w Supraślu. 1843. rs. 1. k. 50.
Magazyn powszechny tom 8my połączony z Kosmoramą Europy. Zeszyt 1szy do 4go z prenumeratą na 5 do 12go, z rycinami na stali. Warszawa 1842 . . . . . rs. 5. k. 75.
Materjały do historji Stanisława Leszczyńskiego Króla Polskiego, z oryginałów w języku łacińskim i francuzkim tłumaczone, wydanie *Edwarda Raczyńskiego*. Poznań 1841. k. 75.
Mieszkania i postępowanie uczniów Krakowskich w wiekach dawniejszych, napisał *J. Muczkowski* Kraków 1842. . . . rs. 1. k. 10.
Myśli o wychowaniu Kobiet przez *E Ziemęckę*. 8. Warszawa 1843 . . . . rs. 1 k. 50.
Myśliwstwo krajowe przez *Wilhelma Mylke*. 8. Warszawa 1843. . . . . rs. 1 k. 20.
Nad ziemią i na ziemi, podróż i dwie powieści, czyli ciekawa tegoczesna gawęda. 3 tomy. Warszawa 1842 . . . . rs. 2.
Nadwiślanin, Pamiętnik Literaturze poświęcony. Warszawa 1841. . . . rs. 1. k. 20.
Nauka Leśnictwa dla praktycznych właścicieli lasów, obejmująca: zasady ustanawiania pewnych dochodów z lasu, tudzież zagospodarowania go według prostych, praktycznych prawideł i t. d przez *P. W. Marona*, przełożył z niem P. E. L. 8. Warszawa 1843 rs. 1 k. 80.
Nauka chowu pszczół rozmaitemi sposobami stosownie do różnego gatunku ulów, już pojedynczych, już składanych, przewiewnych, drewnianych czy słomianych zgodnie z naturą tego owadu i doświadczeniem światłych pszczolarzy jako drugie poprawione i pomnożone wydanie przewiewnej metody Nutta dla użytku polskich gospodarzy przygotował P. E. Leśniewski. z IX tablicami rycin 8. Warszawa 1843. . . . . rs. 2.

Nauka czytania języków polskiego i francuzkiego podług najnowszej metody ułożona. Warszawa 1844. . . . . k. 30.
Nauka czytania języków polskiego i niemieckiego podług najnowszéj metody ułożona. Warszawa. 1844. . . . . k. 30.
Nauka czytania języków polskiego, francuzkiego i niemieckiego podług najnowszéj metody ułożona. Warszawa 1844 . . . . k. 40.
Niezapominajki. Noworocznik wydany przez Karola Korwella, z rycinami na stli 1838 do 1842 5 t. Warszawa . . . . . rs. 6. k. 75.
Niezapominajki, Noworocznik wydany przez Karola Korwella z rycinami na stali r. 1843. Warszawa.
Nowe listy Wiliama Cobetta, tłumaczył z fran. *K. S. D.* Wilno 1843. . . . . k. 75.
Nowy Kolumb, pamiętnik podróży i wiadomości statystycznych przez *F. S. Dmochowskiego*, z rycinami ang. na stali, Warszawa rs. 2 k. 50.
Nowy Sekretarz powszechny czyli książka podręczna dla osób każdego stanu, zawierająca: Wybór wzorowych listów we wszelkich stosunkach i okolicznościach potocznego życia, przez *J. Korzeniewskiego*, Wrocław 1843 rs. 1 k. 65.
Notatki mojego męża, komedja w trzech aktach oryginalnie napisana. Warszawa. 1842 k. 50.
Nowa książka do nabożeństwa dla Polek przez Paulinę Kraków. Warszawa w ozdobnej oprawie w safian . . . . rs. 3.
Nowy Kalendarz powszechny na rok. 1844. 4. Warszawa. . . . . k. 40.
Nowe Studja Literackie przez J. I. Kraszewskiego 2 tomy Warszawa 1843.
Obrazy starodawne, napisał K. Wł. Wojcicki. Z drzeworytami W. Smokowskiego 8-vo 2 tomy Warszawa 1843.
Obraz historyczno - statystyczny miasta Poznania w dawniéjszych czasach, przez *Józefa Łukaszewicza*. 2 tomy z rycinami. Poznan rs. 4.
Obraz historji powszechnéj od najdawniéjszych do najnowszych czasów. Dzieło z niemieckiego przerobione przez *Leona Rogalskiego*. 2 tomy in 8vo. Warszawa 1842, z 24 rycinami . . . . rs. 7 k. 50.
Obrona Chrystyanizmu przez *X. Dyonizego Frayssinous*, przekład *M. W. Kosickiego*, 4 tomy Warszawa 1828 . . rs. 3 k. 85.
Obraz świata pod względem Geografii statystyki i historyi wszystkich krajów, skreślony podług najlepszych źródeł z mappami, herbami wszystkich państw i rycinami. 8. 2 tomy. Warszawa 1843 . . . .
Obraz Polaków i Polski w XVIII wieku. Wydał z rękopismów E. Raczyński. tom 7. 8. 9. 10. zawierają: opis obyczajów i zwyczajów za panowania Augusta III. *p. Ks. Kitowicza*. Poznań 1840.
Tom 11. 12. Stan oświecenia w Polsce w ostatnich latach panowania Augusta III. (1750—1764) przez Ks. *H. Kołłątaja* Poznań 1841.
Tom 13. Materjały do historyi Stanisława Leszczyńskiego króla Polskiego. Poznań 1841.
Tom 14. Dziennik konfederacyi Tarnogródzkiéj przeciw wojskom Saskim zawiązany w Polsce (1715—1717 r.) Poznań 1841.
Tom 15. Bunt hajdamaków na Ukrainie w r. 1768. opisany przez Lippomana i dwóch bezimiennych. Poznań. 1842 9 tomów rs. 6 k. 75. Osobno każdy tom k. 75.
O domach ochrony, tłumaczone z angielskiego z dzieł P. Wilderspin i zastosowane dla Polski przez H. K. Leszno 1842 . . k. 45.
Odwiedziny Babuni czyli Powieści dla zabawy grzecznych dzieci, napisane przez Annę Nak. 2 tomy Warszawa 1843. . . rs. 1.
Ofiara chciwości, powieść Edw. Kon. Mroczkowskiego. 2 tomy 8. Warszawa 1843, rs. 1 k. 50.
O fizycznym wychowaniu dzieci przez *Jędrzeja Śniadeckiego*. Warszawa 1840 . . k. 80.
O moralności dla kobiet przez autorkę *Pamiątki* po dobréj matce. Kraków 1841. . k. 85.
Ornitologia powszechna, czyli opisanie ptaków wszystkich części świata przez *Hr. Konstantego Tyzenhauza*. T. 1szy z ryciną Wilno 1842 rs. 2.
Ostatnie rady ojca dla syna 8. Wrocław, 1842. rs. 1 k. 80.
Pamiętnik religijno—moralny, Czasopismo ku zbudowaniu i pożytkowi tak Duchownych jako i świeckich osób. 5 tomów. 8 Warszawa 1841. 1842. 1843 . . . . rs. 16.
Pan Wojciech wzór pracy i oszczędności, wydanie 2gie z rycinami. 8. 2 tomy. Warszawa. 1843. . . . . rs. 1 k. 20.
Pamiętniki o wojnach kozackich za Chmielnickiego przez nieznajomego autora, *wydanie drudie*. 8 Wrocław 1842 . . . . . rs. 1.
Paulina przez *Alex. Dumas*. 8. Warszawa 1842 rs. .1
Paryż i jego obyczaje Pawła de Kock, w dwóch tomach z francuzkiego. 8. Warszawa 1843. 2 tomy . . . . rs. 1 k. 80.
Pisma historyczne *Michała Balińskiego*. 4 tomy 8. z rycinami. Warszawa 1842
Pielgrzym, pismo poświęcone filozofji, historij, i literaturze, wydawane przez *E Ziemęckę*, 8. Warszawa. 12. zeszytów. 1842 . . rs. 6.
Pielgrzym, pismo poświęcone filozofji, historji i literaturze, wydawane przez *E. Ziemęckę*, Warszawa 1843. 12 zeszytów . . rs. 6.
Piosennik Ludow. Zeszyt piérwszy. Pieśni Bretońskie. Poznań 1842 . . . . . k. 50.
Piękna dziewczyna z przedmieścia, romans Pawła de Kock. 4 tomy. Warszawa 1843 rs. 1 k. 50.
Piotr Wielki i Jego wiek. 8. Warszawa 1844. żeszyt 1 z prenumeratę na 2. 3. 4. z 11 rycinami.
Pioski nie Pioski T. Nowosielskiego. Warszawa 1843 . . . . k. 45.
Powieści moralne dla młodzieży, po polsku i francuzku, z ryciną, wydał J. *K. Skibiński*. 8 Warszawa 1843 . . . . . rs. 1 k. 10.
Podróże Gulliwera w nieznajome kraje przez *Jonathana Swifta*, polskie wydanie ozdobione 450 drzeworytami przez J. J. Grandville. z przydaniem krótkiéj wiadomości o Swifście z Waltera Scotta przez J. N. Bobrowicza. 2 tomy in 8. Lipsk 1842 . . . rs. 4. k. 50.
Powieści małe z pisma świętego, z 4 kolor. rycinami, Wrocław 1839 . . . . . rs. 1.
Powieści, Hanna z Grzymałowa, powieść z czasów Kazimierza W. i Natalia, przez *Paulinę* z *L. W.* 2 tomy. 8. Warsz. 1842. rs. 1. k. 35.
Powieści moralne przez Józefę Prusiecką. 8-vo Warszawa 1843 . . . . . rs. 1.
Podróże po starożytnym świecie *Władysława Wężyka*. 2 tomy. Warszawa 1843. rs. 2 k. 50.
Podróże, przejazdki i przechadzki po Europie, zebrał *Ludwik Pietrusiński*. 2 tomy. Warsz. 1843. . . . . rs. 2 k. 70.
Poezje *Ksawerego Edwarda Wojniłłowicza*. Wilno 1843 . . . . k. 50.
Powieści starego Nauczyciela dla swoich młodych przyjaciół przez *T. Dziekońskiego*, z 16 kolor. rycinami in 8. Warsz. 1843. rs. 1 k. 50.
Poezje Brunona hrabi Kicińskiego częścią przekładane, częścią oryginalne. Oddział 2gi tom 5. 6. 7. 8. 9. Warszawa 1841 — 1843. rs. 4.
Polska aż do piérwszej połowy XVII wieku, pod względem obyczajów i zwyczajów, w cztérech częściach napisana, przez W. A. Maciejowskiego, 4 tomy. War. 1842 . . . rs. 5.

Powieści dla Siostry, ofiarowane jéj na wiązanie, przez Florentynę *Kunickę*, z ryciną. Warszawa 1842 . . . . . . rs. 1.
Poezje J. I. Kraszewskiego wydanie drugie. 8. Warsz. 1843. . . . . rs 2.
Poezje oryginalne Teodora Honesti. 2 tomy. 8. Warszawa 1844 . . . . . rs 1 k. 50
Pomniki do historij obyczajów w Polsce z XVI i XVII wieku, wydane z rzadkich druków przez J. I. Kraszewskiego. 8. Warszawa 1843 k. 75.
Postylla Katolicka mniéjsza, to jest: Krótkie Kazania czyli wykłady SS. Ewangelij na Niedziele i Święta całego roku. Napisana w r. 1579 przez X. Jakóba Wujka z Węgrówca Soc. Jesu, na nowo według wydania Krakowskiego z 1617 roku przedrukowana, 4 tomy. 8 Wrosław. 1843. . . . . rs. 4 k. 30.
Przygotowania do wiedzy mowy Polskiéj przez Felixa Jezierskiego. 8. Warszawa 1843 rs. 1 k. 80.
Prawidła leśnictwa wskazujące środki jakiemi sam właściciel lasu wynaleść może trwały dla siebie z lasu swego dochód, i proste reguły onegoż zagospodarowania, z dołączeniem kolorowéj mappy zarządu i skazówki do czego geometra winien być użytym, poświęcone prywatnym właścicielom lasów przez *E. W. Marona*. in 8-vo. Poznań 1843. rs. 2.
Przewodnik lekarski dla mężczyzn, czyli zbiór wiadomości i rad dotyczących aktu miłości fizycznéj, skutków jéj nadużycia, chorob wenerycznych, środków ustrzeżenia się od nich i t. d. podług Hufelanda i innych, ułożony przez *B. Rozenblum*, wydanie drugie poprawione. Warszawa 1843 . . . k. 75.
Radegast, Pismo zbiorowe; wydał *A. H. Kirkor*, z ryciną. Wilno 1843 . rs. 1 k. 50.
Rekrut (Un tourlourou) romans obyczajowy Pawła de Kock z francuzkiego 3 tomy Warszawa. 1844 . . . . rs. 1 k. 80.
Rossyjsko - polski Komeniusz, obejmujący Zbiór wyrazów i wyrażeń najużywańszych, wzory potocznéj konwersacji, przykłady do tłumaczenia z języka polskiego na rossyjski i t. d. Warszawa 1841 . . . . k. 45.
Rocznik Towarzystwa naukowego Krakowskiego z Uniwersytetem Jagiellońskim połączonego Poczet nowy. Tom 1, (ogólnego zbioru tom XVI.) Kraków 1841 . . . . rs. 2 k. 25.
Rozrywki umysłowe, Kraków 1841, 3 Tomy in 12-mo . . . . rs. 3.
Rozmowy łatwe, zastosowane do życia towarzyskiego młodych panien, dla użytku szkół pensjonskich przez *M. J. Frings*. Przełożył na język polski *I. J. Szczepański*, wydanie drugie Lwów 1843 . . . . k. 45.
Rocznik literacki składający się z pism wierszem i prozą celniéjszych spółczesnych pisarzy naszych, z rycinami i muzyką. Wydał Romuald Podberəski. 8. Petersburg 1843 . . rs. 3
Rubon, pismo zbiorowe, poświęcone pożytecznéj rozrywce. Wydawca Kazimierz Bujnicki. tom 3-ci 4-ty. Wilno 1843 . rs. 2 k. 20.
Rubon, pismo poświęcone pożytecznéj rozrywce, wydawca *Kazimierz Bujnicki*. 2 tomy. Wilno 1842 . . . . rs. 2 k. 20.
Rys dziejów Pismiennictwa Polskiego ułożył Lesław Łukaszewicz. *Wydanie drugie*. Kraków 1838. . . . . k. 60
Scholie do Gaja, napisał *D. Edward Gans* przełożył *J. H. Rzesiński*, in 8vo Kraków 1838. rs. 1 k. 80.
Słownik polsko-rossyjski, układał Dominik Bartoszewicz 2 tomy. Warszawa 1843 rs. 3 k. 60.
Sławiańskie starożytności *P. J. Szafarzyka*, przełożył z czeskiego *Dr. H. N. Bońkowski* Poznań 1841—42, zeszyt 1, 2, 3 prenumerata na 2 tomy . . . . rs. 7 k. 20.
Słownik polsko-francuzki. Berlin 1843. Poszyt 1-2. z pren. na 4. 5. . . . . . rs. 6 k 50,
Słowa prawdy dla użytku wszystkich stanów, zebrał Ks. L. Nowaka. Lipsk 1842. . k. 90.
Starożytności Polskie, ku wygodzie czytelnika porządkiem abecadłowym zebrane, 8vo. Poznań 1842 Z 1. 2 3. z pren. na 2 tomy rs. 7 k. 50.
Starożytna Polska pod względem historycznym jeograficznym i statystycznym opisana przez *Michała Balińskiego* i *Tymoteusza Lipińskiego*, poszyt 1-szy do 5 in 8vo. Warszawa 1843. Prenumerata na 3 tomy . . rs. 7.
Starosta Rabsztyński, obraz domowego życia Polaków w drugiéj połowie wieku XVIII in 8. 2 tomy. Warszawa 1841 . . . . rs. 2.
Stan oświecenia w Polsce w ostatnich latach panowania Augusta III (1750—1764), przez *Ks. H. Kołłątaja*, wydany z rękopismu pr. *Ed. Raczyńskiego*. 2 tomy. Poznań 1841. rs. 1 k. 50
Szkółka niedzielna, Pismo czasowe poświęcone Włościanom rok 2. 3. 4. Leszno. Każdy rok po k. 90.
Szafarzyka P. J. Słowiański Narodopis, przełożył z czeskiego Piotr Dahlmann 8. Wrocław 1843 . . . . rs. 1 k. 20.
Szkoła Kucharek czyli łatwy sposób wyuczenia się gotowania różnych potraw mięsnych i postnych, na wzór dzieła P. *Carême*, kuchmistrza Napoleona, ułożył L. Z. 8vo. Krakow 1843 k 75.
Szrzeniawas Wortforschungs-lehre der Polnischen Sprache. 2 Bände, Lemberg 1842 rs. 4. k. 50.
Świat dziecięcy, czyli Zbiór nauczek, powiastek i wierszyków przez *Teofila Nowosielskiego*. 4 tomy z ryciną. Warszawa 1843. rs 2 k. 40.
Tajemnice Paryża przez Eugeniusza Sue. Przekład Fr. Chlewaskiego Tom 1. z pren, na 16. Zeszytów. Warszawa. 1844.
Tablice synchronistyczne do historji polskiéj ułożone przez S... w Poznaniu 1841, 1 tom in 4to. . . . . k. 85.
Tłumaczenia Ks. Ed. Wojniłłowicza zawierające: Jeniec Kaukazu Puszkina i Tegoż Bracia Rozbojnicy. Wilno 1843 . . . . . k. 50.
Trapista, szkic XIX wieku, powieść oryginalna R. K. Laskowskiego. 2 tomy. Warszawa 1844. rs 1 k. 50
Trzy przyjaciółki, romans w listach przez A. K. z B. Ż, 2 tomy. Warszawa 1842 rs. 2.
Trochę śmiechu trochę płaczu, oryginalne poezje T. Nowosielskiego. 8. Warszawa 1843 k. 45.
Uprawa wina około budynków, murów, chłodników i drzew ile nader łatwe, przyjemne i korzystne tak dla dorosłych, jako i dla dzieci zatrudnienie, pr. *J. Bornemann*, z 2 rycin. Leszno i Gniezno, 1842 . . . . . k. 55.
Upominek od matki dla dobrych dziatek. Kraków. 1843 . . . . k. 75.
Wianek powinszowań i wpisów imiennikowych wybranych z najlepszych pisarzów polskich i francuzkich; po polsku i francuzku. Lwów 1844 . . . . k. 75.
Wędrówka po małych drogach. Szkice obyczajów na prowincyi przez *Kazimierza Bujnickiego*, 2 tomy, Wilno 1841 . . . rs. 2.
Wieś i miasto obrazy i powieści, przez Paulinę z *L. W....* 2 tomy. Warszawa 1841 rs. 1 k. 80.
Wyciągi Piotrowickie, czyli niektore wyjątki z księgo-zbioru Piotrowickiego, wydane przez *Andrzeja Edwarda Koźmiana*. Wrocł. 1842 rs. 1.

Wyktad popularny początków Arytmetyki przez *A. Barcińskiego* in 8-vo. Warszawa 1843. k. 60.

Wykład na Lament Jeremiasza Proroka przez X. W. Kuczborskiego Kan Krak. 8. Poznań 1843 rs. 2.

Zbiór rozmów fracuzko-polskich, z dodaniem sprostowania przeszło 200 błędnych sposobów mówienia Polakom właściwych p. L. *Landié* 8 Warszawa 1842 . . . . . . k. 45.

Żborowscy, obraz z domowego życia Polaków w drugiéj połowie XVI wieku przez autora Starosty *Rabsztyńskiego*, 2 tomy. Warszawa 1843 . . . . rs. 2.

Zdarzenia charakterystyczne i Anegdoty z życia Napoleona, jego ostatnie chwile życia i śmierć. Z dzieła niemieckiego *H. A. Bobertin* na język polski przełożone, przez *Ernesta Piechaczek*, z rycinami. Warszawa 1842. rs. 1.

Ziemianin, Tygodnik rolniczo-technologiczny na r. 1843. Warszawa. Prenumerata roczn. rs. 4.

Zorza, dziennik młodemu wiekowi poświęcony in 8vo. Warszawa 1843. Prenumerata na 24 Zeszytów (wyszło 22 Z) . . . rs. 4 k. 50.

Zycie Swiętego Stanisława Kostki, przykład pobożności dla młodzieży, z niem przełożył *Piotr Guhra*. Leszno i Gniezno. 1841 z ryciną. k. 30.

Żywot i podróże Krzysztofa Kolumba przez *Washingtona Irvinga*, tłum. z angielskiego *Fr. Chlewaski*. Warszawa 1843 . . rs. 2.

Żywoty Świętych Pańskich, Męczenników i Ojców Kościoła, ułożone podług celniejszych w tym rodzaju pisarzy, z rycinami in 4-to, 4 tomy, Warszawa 1842, ... rs. 15.

Teofil Glücksberg

Księgarz i Typograf Białoruskiego naukowego okręgu.

Pozwolono drukować, 1843 roku 30 Decembra.

Cenzor Jan Waszkiewicz.